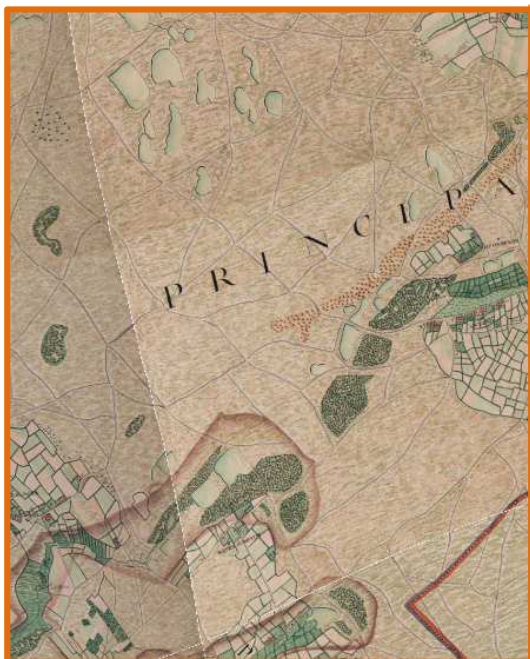

ARCHEOLOGIENOTA GENK – ONDERWIJSLAAN

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN, G. VERBELEN,
E. DIRIX, A. SYS, E. AUDENAERT
& K. BOUCKAERT

JANUARI 2018

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Genk – Onderwijslaan

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix,
Annelien Sys, Evelien Audenaert en Kevin Bouckaert

Opdrachtgever

NV Bormans-Colson
Maaseikerbaan 173
3600 Genk

Projectnummer

2017K335

Plaats en datum

Kortenaken, 18 januari 2018

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2017K335
ISSN 2034-5615

© 2018 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	14
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>14</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>21</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	<i>23</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>31</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	32
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>32</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>32</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>33</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	<i>34</i>
5	Bibliografie	35
6	Figurenlijst.....	37
7	Plannenlijst.....	38

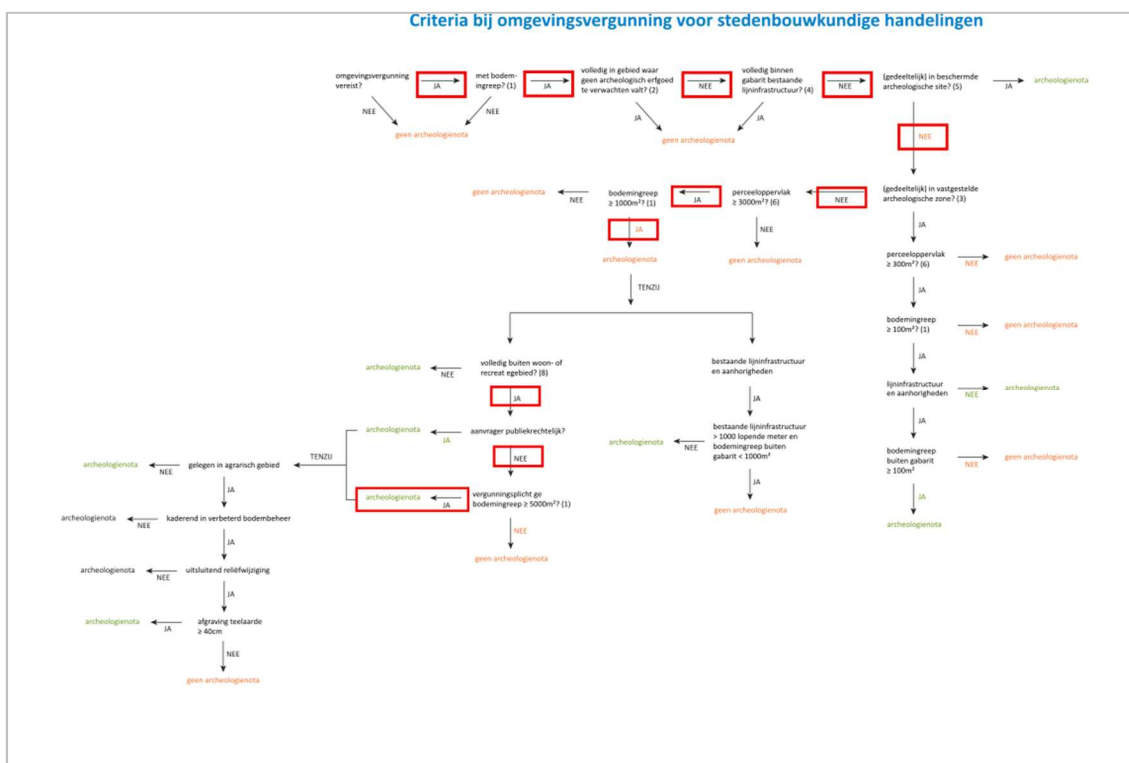
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

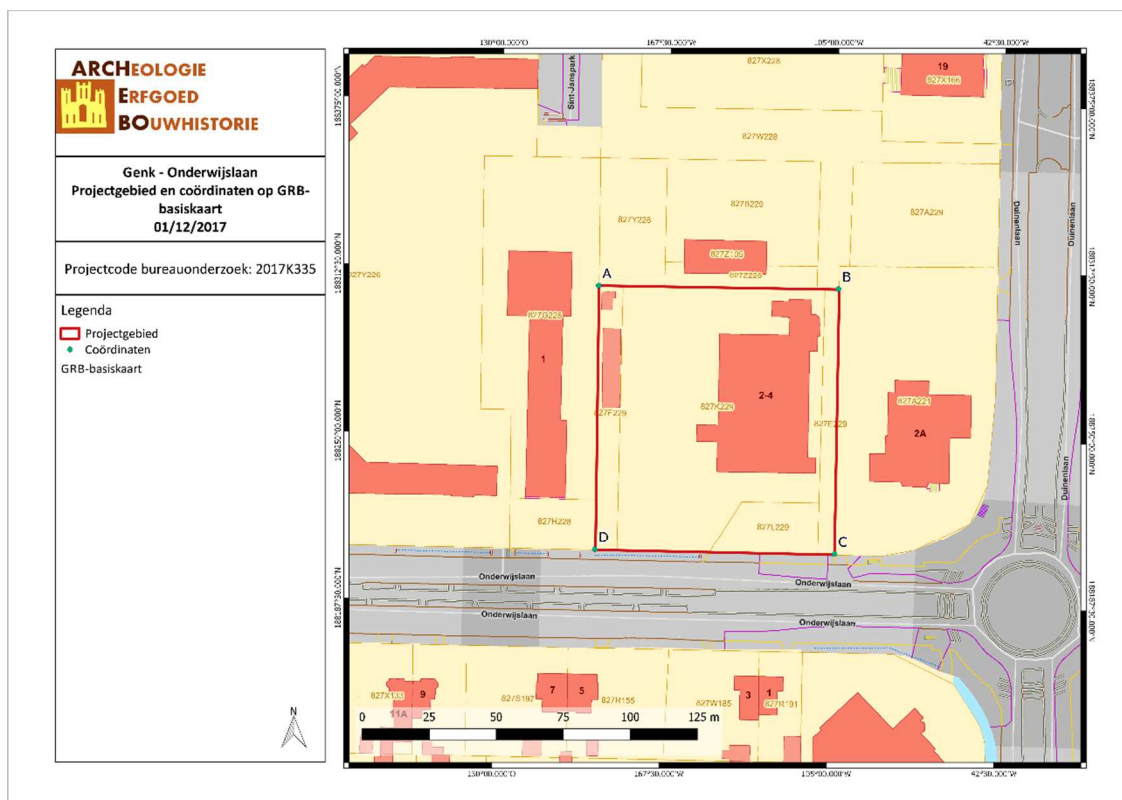
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van NV Bormans-Colson een archeologienota opgemaakt voor de ontwikkeling op de percelen 827E229, 827F229, 827K229 en 827L229. Het betreft in hoofdzaak de renovatie van het bestaand gebouw. Daarnaast zal aan de straatzijde een nieuwe vleugel opgetrokken worden die deel zal uitmaken van het nieuwe appartementsgebouw. In totaal worden 21 appartementen voorzien en in het centrum van het bestaand gebouw wordt een binnentuin ingepland. De huidige kelders blijven behouden en zullen verder uitgebreid worden. Langsheen de Onderwijslaan wordt een parking voorzien. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 8 835 m².

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerendergoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in december 2017-januari 2018 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. De contactpersoon bij de opdrachtgever, NV Bormans-Colson, was mevr. Miraise Bormans. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

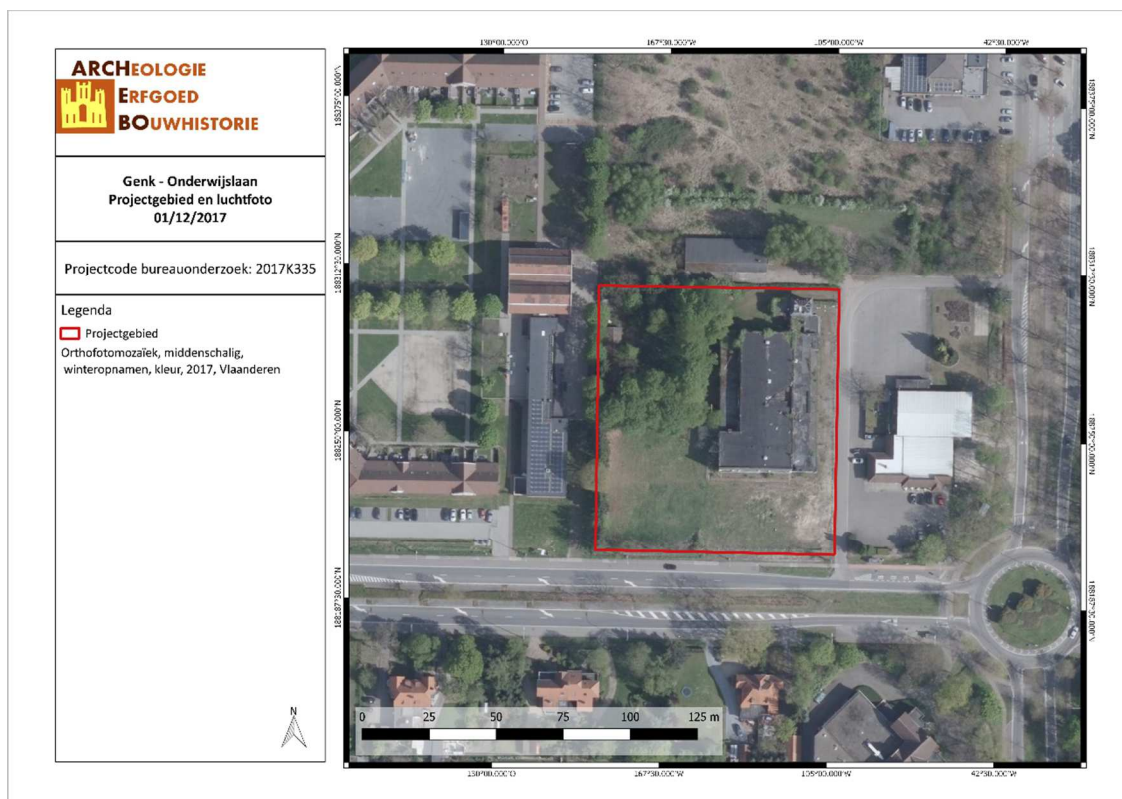
Administratieve fiche	
Naam site:	Genk – Onderwijslaan
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem
Ligging:	Provincie Limburg, Genk, Onderwijslaan
Kadaster:	Afdeling 8, Sectie A, percelen: 827E229, 827F229, 827K229 en 827L229
Coördinaten (zie hoofdstuk 1.2):	A X 231286,712
	Y 188306,245
	B X 231376,168
	Y 188305,719
	C X 231376,168
	Y 188207,843
	D X 231287,238
	Y 188207,317
Opdrachtgever:	NV Bormans-Colson Maaseikerbaan 173 3600 Genk
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken
Projectcode bureauonderzoek:	2017K335
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	NV Bormans-Colson
Grootte projectgebied:	Ca. 8 835 m ²
Uitvoeringsperiode:	Van december 2017 tot januari 2018
Reden van de ingreep	Stedenbouwkundige aanvraag
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, stedenbouwkundige aanvraag, mijnbouw

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

GEON/17/12/01/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017)

GEON/17/12/01/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een archeologienota met uitgesteld onderzoek aangezien het onzeker is of de bouwvergunning bekomen zal worden. Hierdoor is het economisch niet interessant om reeds onderzoek uit te voeren.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

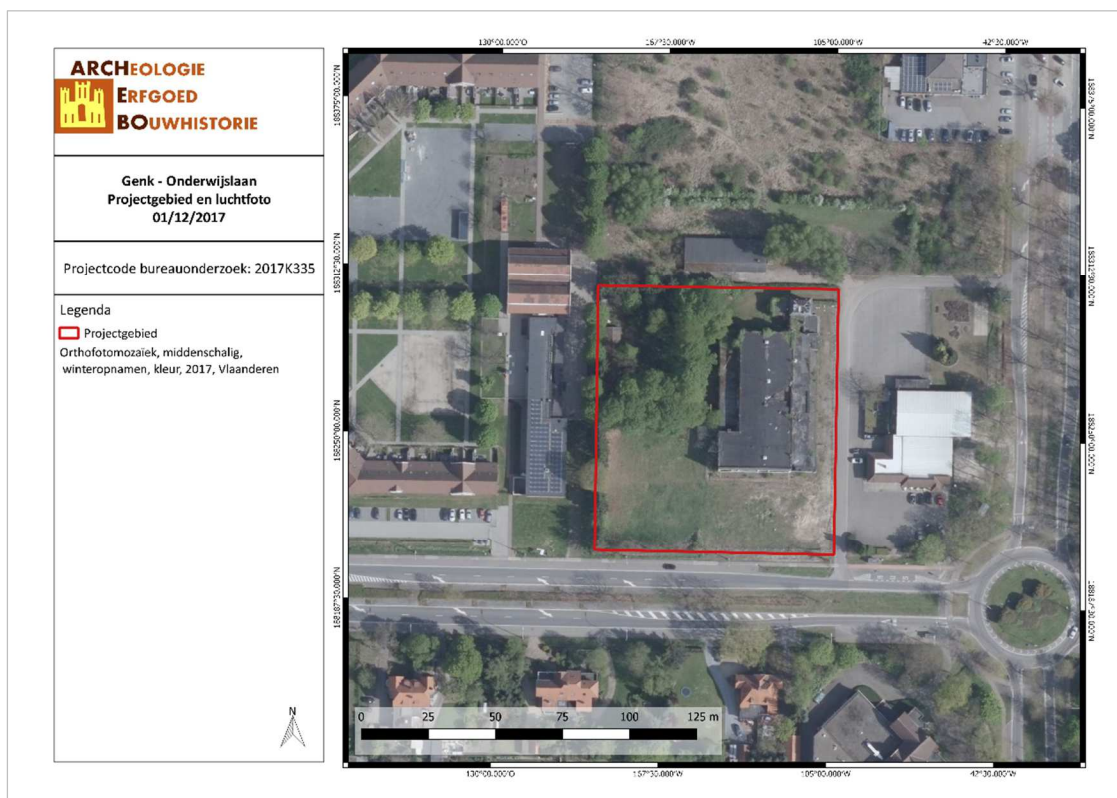
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied is gesitueerd ter hoogte van de Onderwijslaan te Genk. Zoals te zien is op de luchtfoto is het terrein deels bebouwd en deels ingenomen als groenzone met grasland en bomen. Het gebouw is een getuige van het mijnverleden in de streek en staat gekend als 'De Kring'. Onder de noordoostelijke, zuidoostelijke en zuidwestelijke hoek van het gebouw bevinden zich kelders met een diepte van ca. 3,30m. De rest van het bestaande gebouw heeft een kruipkelder van ongeveer een meter diep.

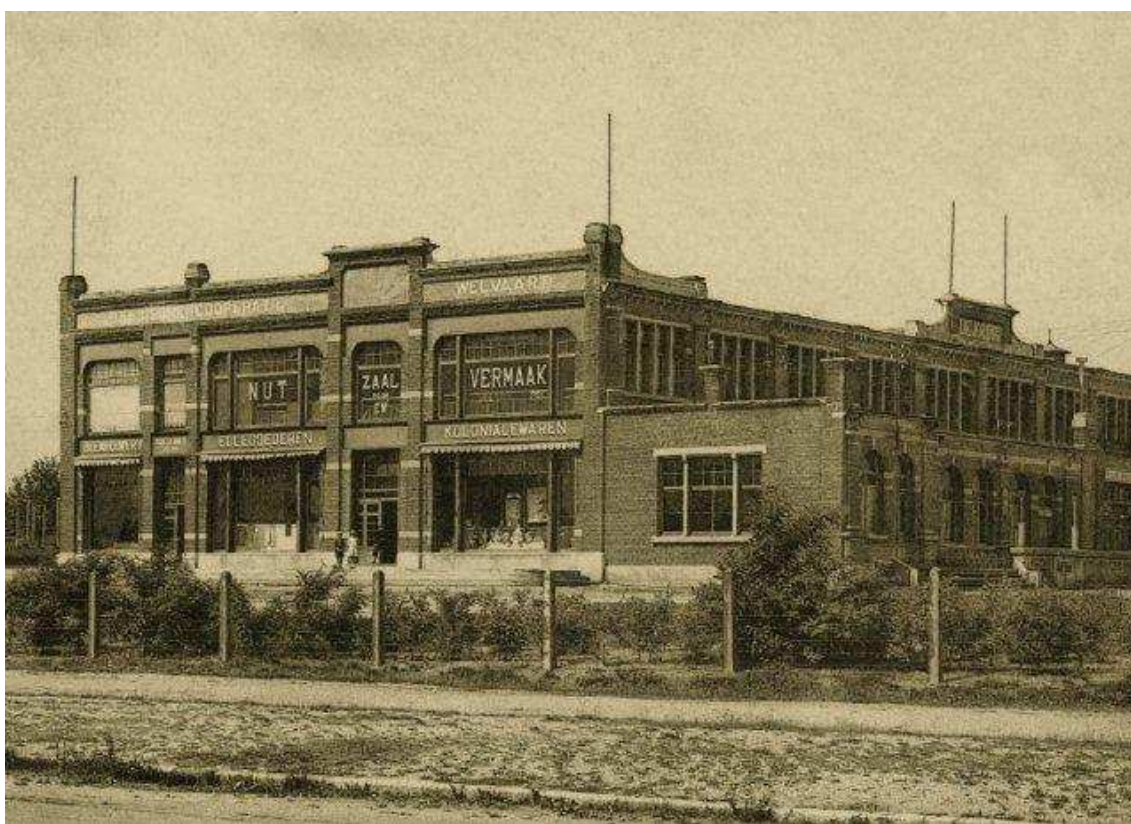
Figuur 4: Bestaande toestand onderzoeksgebied (Geopunt, 2017)

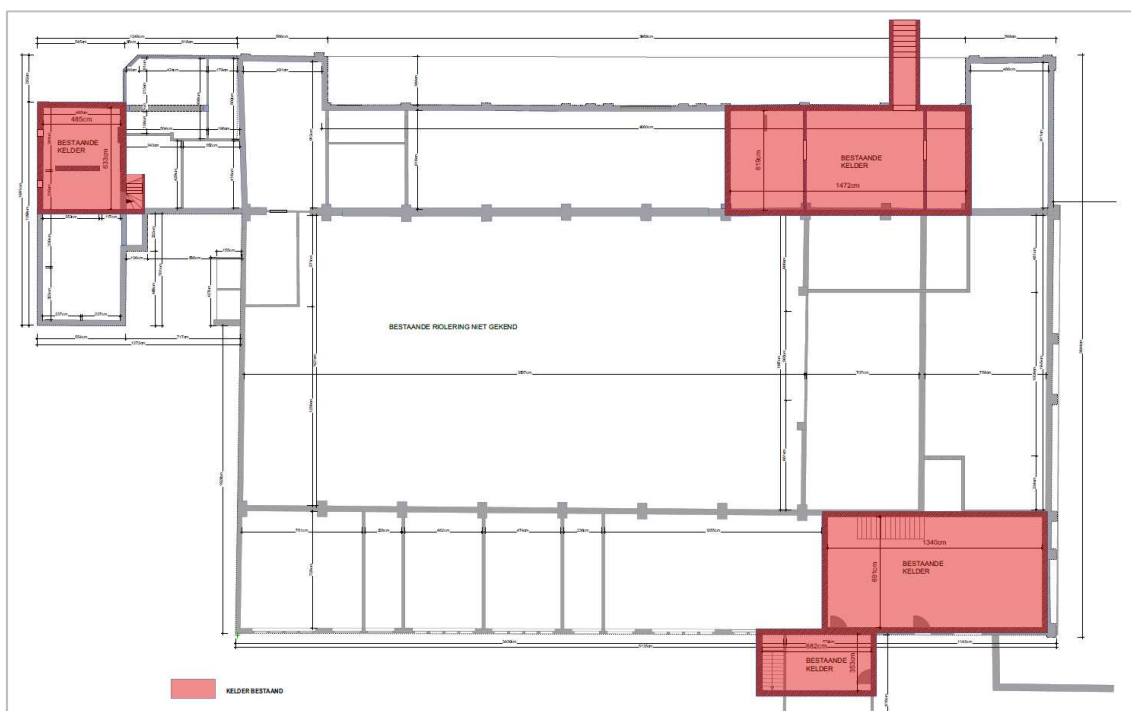
Figuur 5: Huidige toestand van het terrein (Google Streetview, 2013)

Figuur 6: Huidige toestand van het gebouw (IOE, 2015)

Figuur 7: 'De Kring' in vroegere tijden (<http://www.mijndepot.be/content.php?hmlD=1836&smID=1565>)

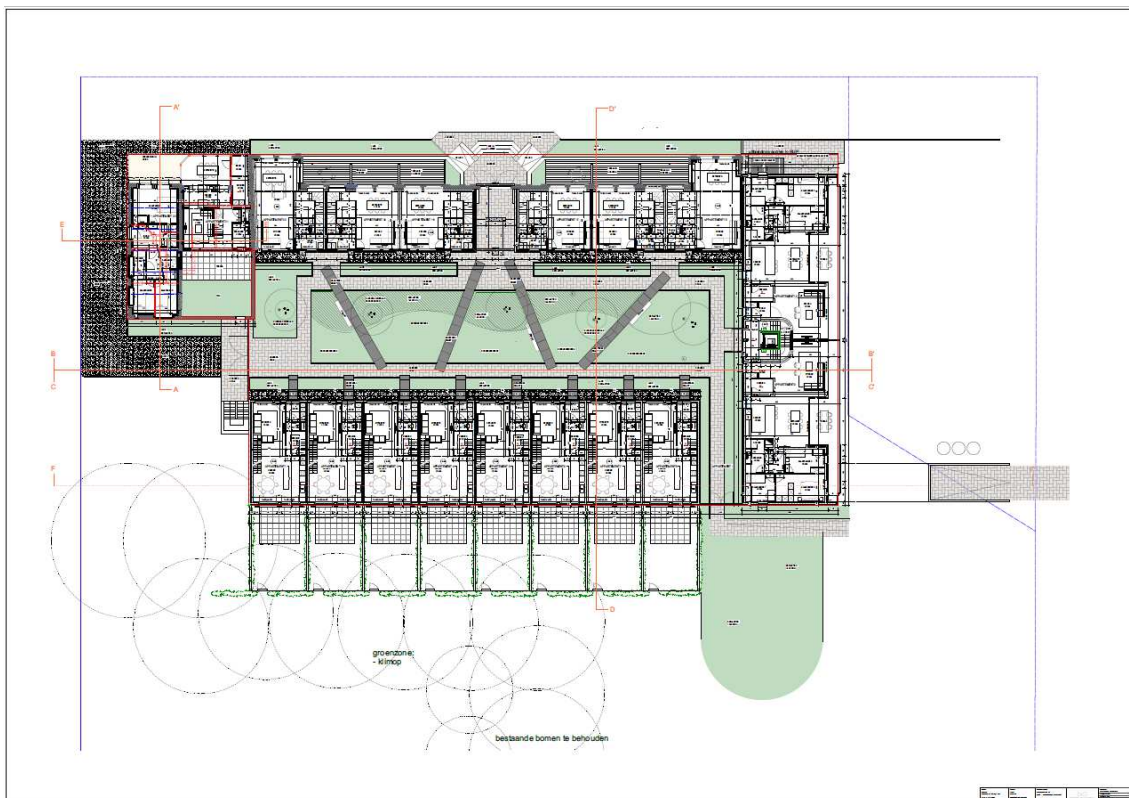

Figuur 8: Bestaande kelders en kruipkelders (Cocoon Architecten, 2017)

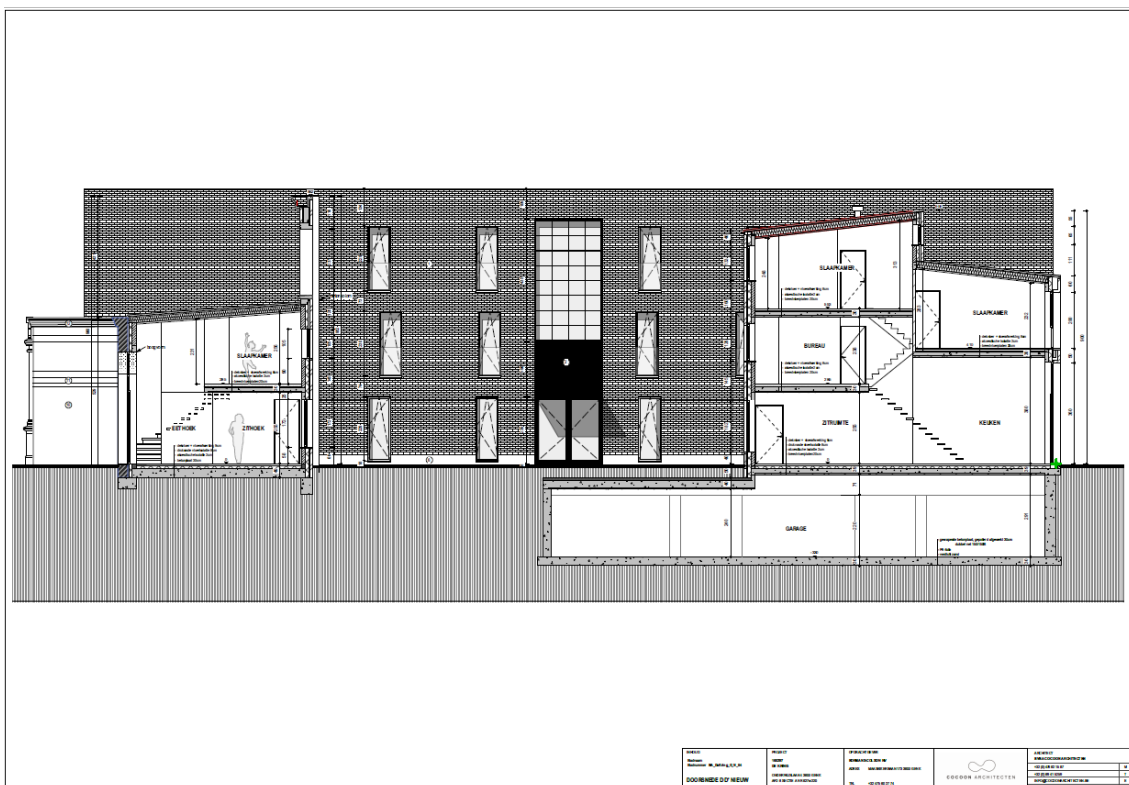
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Op het terrein zal door de opdrachtgever het bestaande gebouw gerenoveerd worden en omgebouwd worden tot een appartementsgebouw. Daarnaast zal aan de straatzijde een nieuwe vleugel opgetrokken worden die deel zal uitmaken van het nieuwe appartementsgebouw. In totaal worden 21 appartementen ingepland, die op het gelijkvloers voorzien worden van een terras of een terras met privétuin (met uitzondering van de appartementen aan de straatzijde). De terrassen worden aangelegd d.m.v. betongegels.

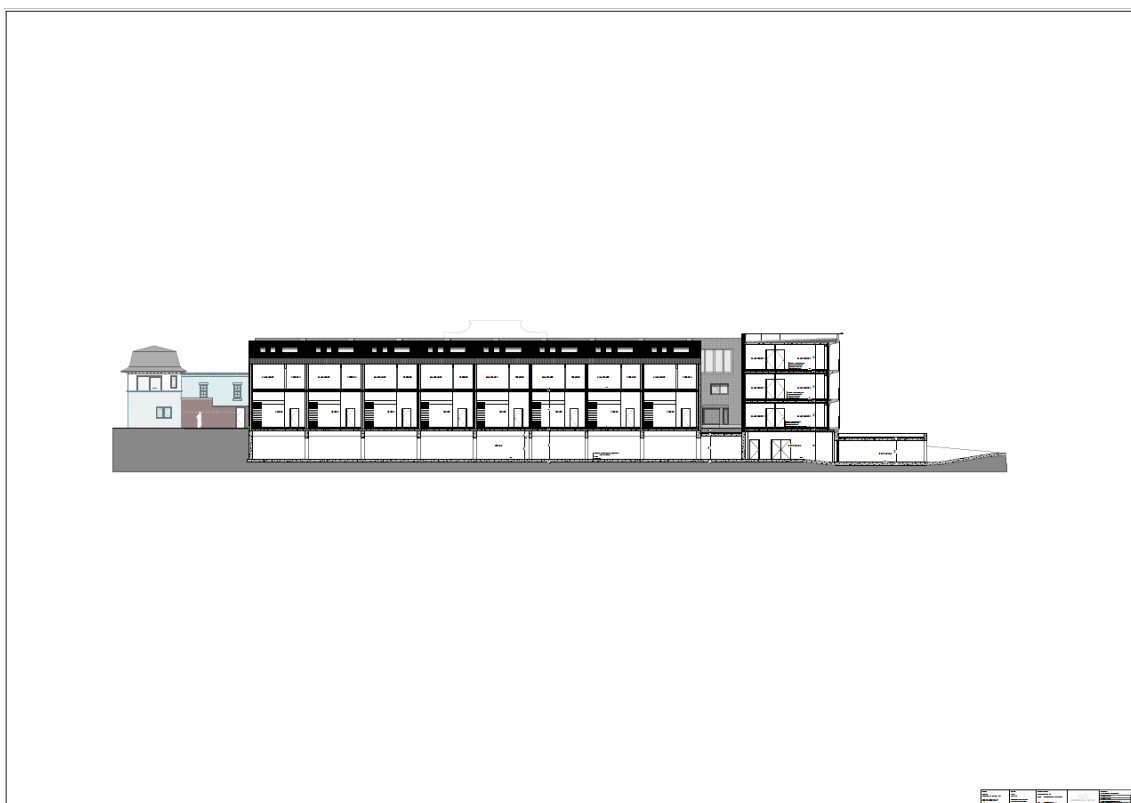
In het centrum van het bestaand gebouw wordt een binnentuin ingepland, bestaande uit een graszone, nieuw aan te planten bomen, paden in klinkers en stapstenen. In het noorden van de binnentuin wordt een ingang voor de brandweer voorzien. De huidige kelders blijven behouden en zullen verder uitgebreid worden. De vloerplaat van 30cm zal aangelegd worden op een diepte van ca. 2,91m. Langs de Onderwijslaan wordt een parking voor personenwagens aangelegd in grind. Ter hoogte van deze parking zal ook de inrit voor de ondergrondse parking aangelegd worden en naast deze inrit worden ondergrondse vuilcontainers ingepland. De diepte van deze containers is niet gekend. Tussen de parking en de nieuwe vleugel zal een tweede ingang voor brandweerwagens voorzien worden, aangelegd in versterkt gras. Ten westen van de inrit vertrekt een pad in klinkers, dat doorheen de binnentuin naar het noorden van het terrein loopt. De bomen die in de noordwestelijke hoek van het projectgebied staan, blijven behouden en het westelijk deel van het terrein blijft een groene zone. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 8 835 m².

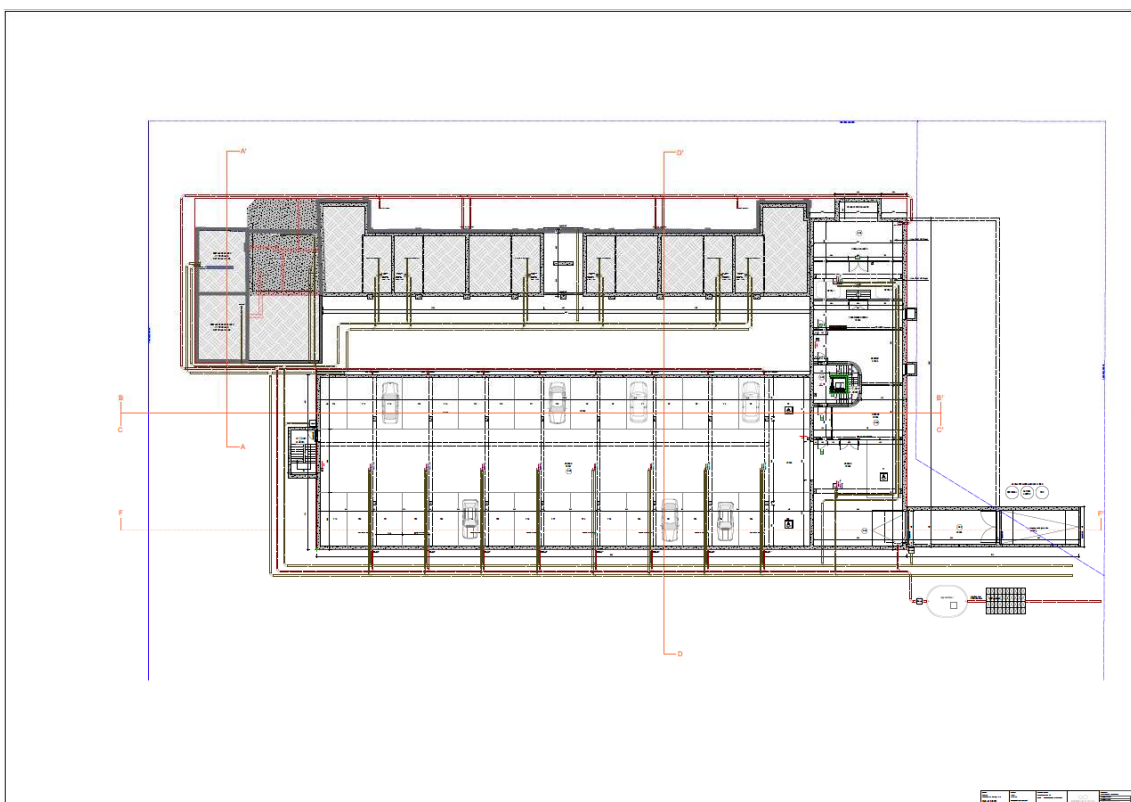
Figuur 9: Nieuwe toestand (Cocoon Architecten, 2017)

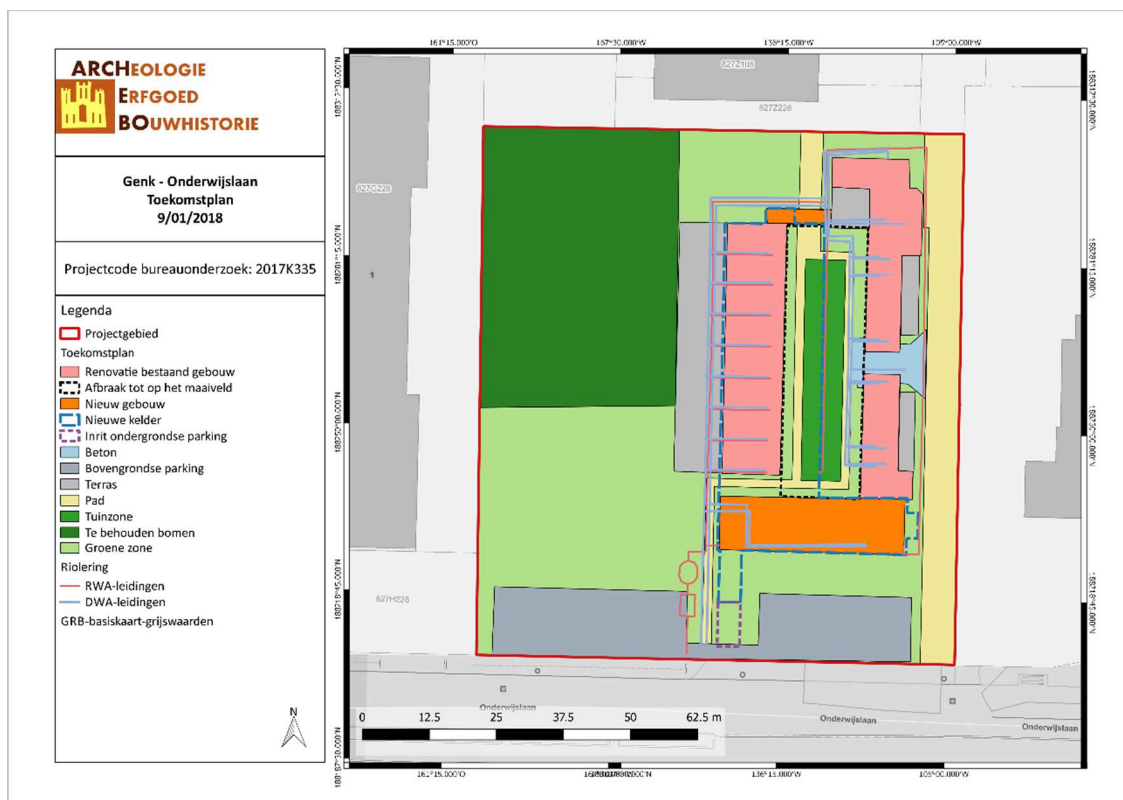
Figuur 10: Doorsnede nieuwe toestand (Cocoon Architecten, 2017)

Figuur 11: Doorsnede nieuwe toestand (Cocoon Architecten, 2017)

Figuur 12: Ondergrondse parking en kelder (Cocoon Architecten, 2017)

GEON/18/01/09/3 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2017)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferencierte vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geploteerd om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

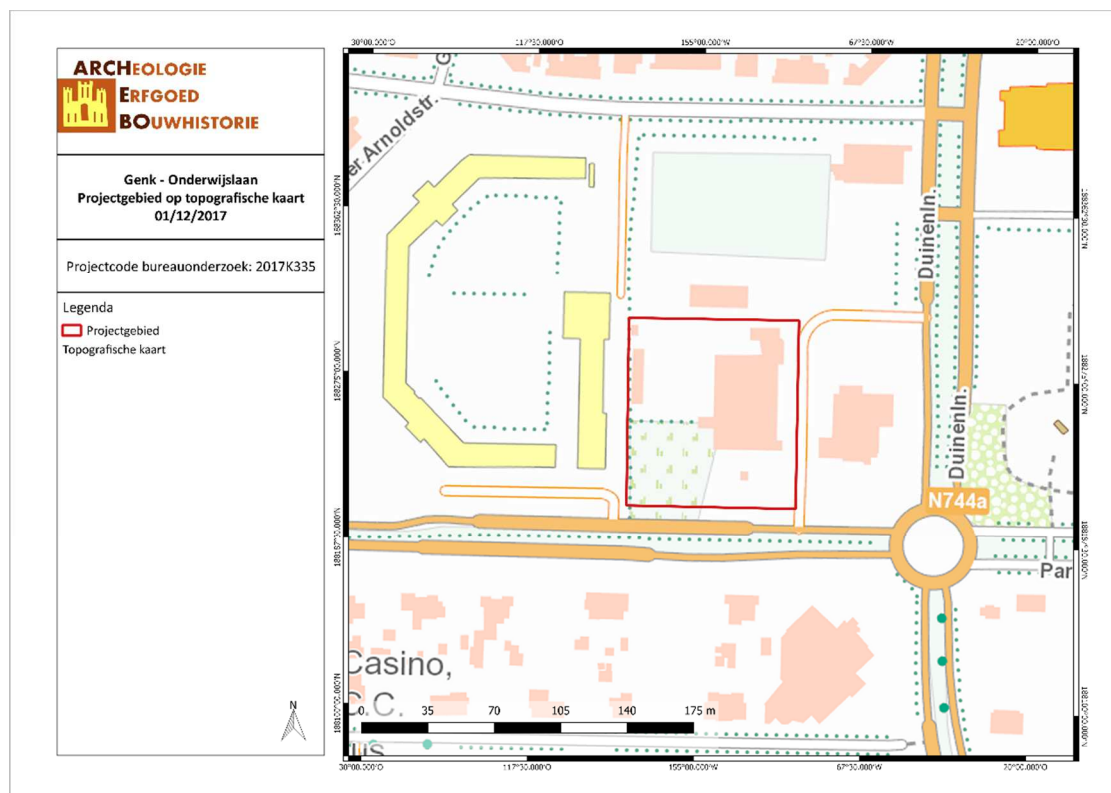
Het projectgebied is gesitueerd ter hoogte van de percelen 827E229, 827F229, 827K229 en 827L229, langs de Onderwijslaan te Genk. De gemeente Genk, gelegen in de provincie Limburg, wordt omringd door de gemeentes Houthalen-Helchteren, Opglabbeek, As, Zutendaal, Bilzen, Diepenbeek, Hasselt en Zonhoven. De gemeente heeft geen deelgemeentes, maar wel enkele gehuchten en wijken. Kernen die nabij Genk liggen zijn Waterschei, Bokrijk, Winterslag, Termien, Sledderlo, Langerlo, Kolderbos, Driehoeven, Bret-Gelieren en Zwartberg. Het is een sterk verstedelijkt gebied waarbij de gehuchten zijn uitgroeit tot stadswijken. Het oorspronkelijk landschap is grotendeels verdwenen of versnipperd door de mijnactiviteiten en door de aanleg van spoorlijnen en autowegen. Het is één van de belangrijkste industriële steden van Vlaanderen, in het verleden voornamelijk door de aanwezigheid van drie steenkoolmijnen en tegenwoordig door haar ligging aan de autosnelweg E314 en het Albertkanaal.¹ Het projectgebied wordt in het noorden begrenst door de percelen 827Y228 en 827Z228, in het oosten door perceel 827A221, in het westen door perceel 827G228 en in het zuiden door de Onderwijslaan.

Op basis van het NW-ZO georiënteerde hoogteprofiel kan men vaststellen dat het terrein tussen 75 en 77 meter boven zeeniveau is gelegen. Het terrein neemt toe in hoogte naar het noorden toe. Ten noorden en ten oosten is het terrein hoger gelegen. Deze verhevenheid in het landschap is een onderdeel/uitloper van het Kempisch Plateau. De waterloop 'Stierner' stroomt op meer dan 400m van het plangebied.

Het projectgebied ligt ca. 5 meter 'lager' ten opzichte van de hoogtelijnen op de topografische kaarten van 1873 en 1904 (p. 28). Deze discrepantie is mogelijk te wijten aan de aanpassing van het waterspanningsnet tussen 1947 en 1968. Tussen 1840 en 1879 werd de Algemene Waterpassing (AW) aanvaard voor de berekening van hoogtelijnen. Het AW werd in ca 1890 aangevuld met de Nauwkeurigheidswaterpassing (NW). Later, tussen 1947 en 1968, werd beslist om een algemeen waterpassingsnet toe te passen met name de huidige Tweede Algemene Waterpassing (TAW). De reïteratie van het net werd uitgevoerd tussen 1981 en 2000.²

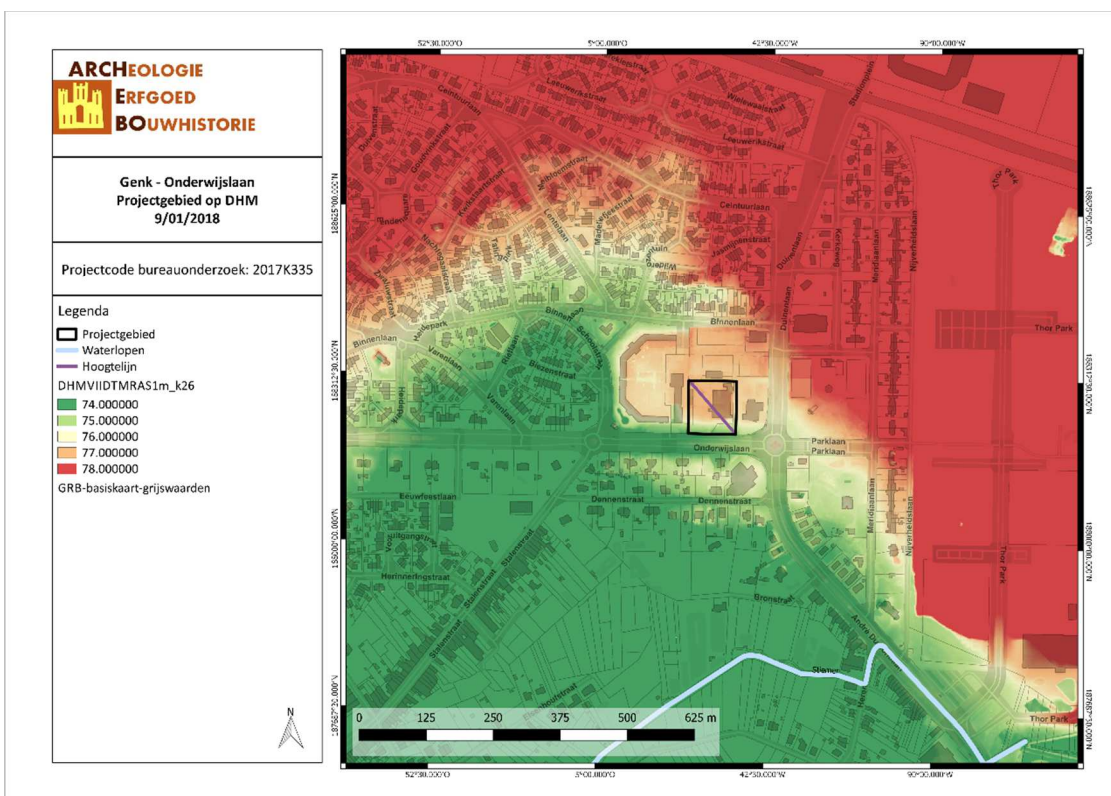
¹ Wikipedia, "Genk", *Wikipedia*, geraadpleegd 7 november 2017, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Genk&oldid=50116577>.

² Philippe Lambot, "Waterpassingsnetten" (Nationaal Geografisch Instituut, 2004), 1, <http://www.ngi.be/Common/articles/G/waterpassingsnetten.pdf>.

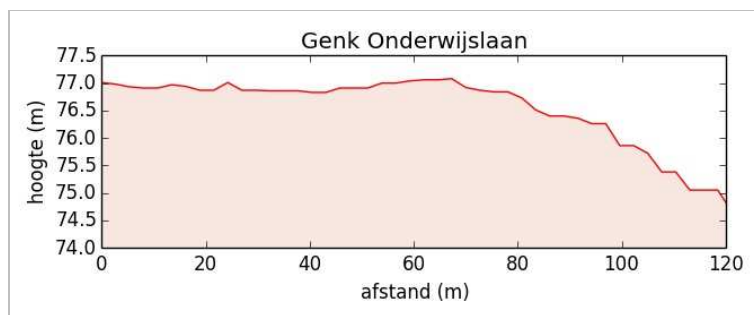
GEON/17/12/01/4 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2017)

GEON/17/12/01/5 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2017)

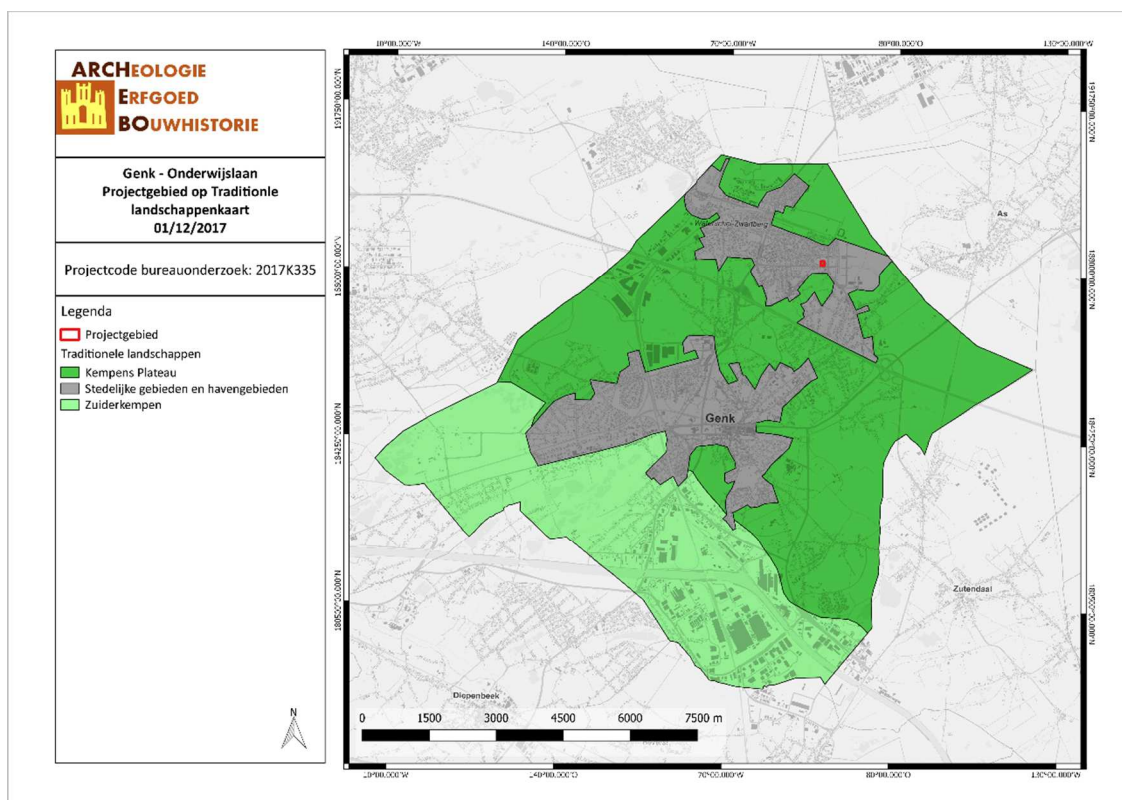

Figuur 16: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2017)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als gelegen in 'Stedelijk gebied en havengebied'. Dit stedelijk gebied is gelegen in het gebied dat gekarteerd staat als 'Kempens Plateau' en is gelegen in de subeenheid: Mijngedebied van Genk-Waterschei. Dit landschap wordt gekenmerkt door een vlakke tot golvende topografie, versneden door valleien, uitgestrekte compartimenten van heide, bos, bewoning en industrie.³

GEON/17/12/01/6 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Het onderzoeksgebied aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2017)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen het Lid van Genk dat onderdeel is van de Formatie van Bolderberg (BbGe). Deze ondergrond is gekenmerkt door sterk

³ Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, op: <http://aardrijkskunde.dbz.be/graad3/oostende/overzicht.pdf>, laatst geraadpleegd op 1 december 2017

micahoudend geel tot grijswit zeer fijn zand. In de diepere ondergrond zijn ze meestal bruingeel van kleur. Kenmerkend zijn de glimmerhoudende bestanddelen, de lignietlaagjes en grindlaagjes.⁴

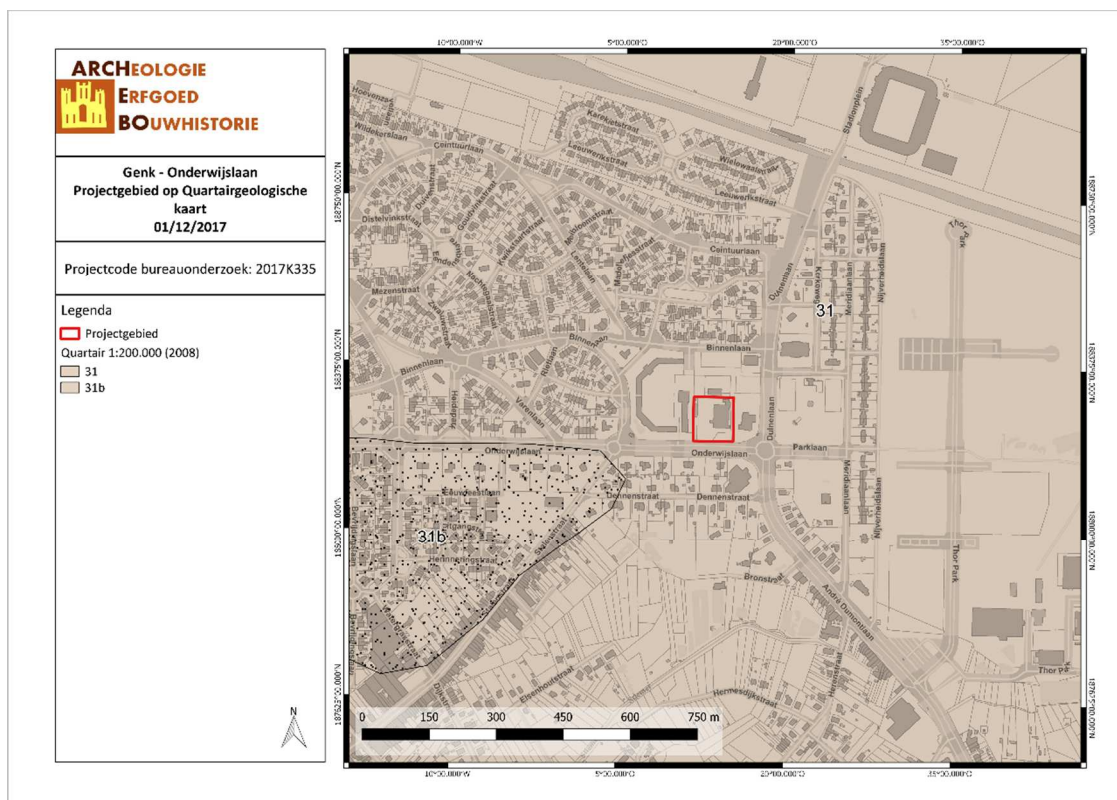
GEON/17/12/01/7 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2017)

3.1.2.3 Quartair

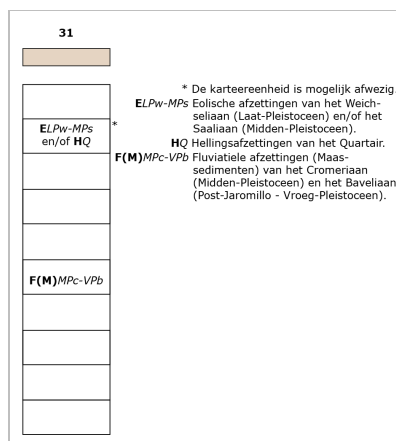
Volgens de Quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen type 31. De onderste laag bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Cromeriaan (Midden-Pleistoceen) en het Baveliaan (Post-Jaromillo – Vroeg-Pleistoceen). Bovenop deze fluviatiele afzettingen liggen eolische afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saaliaan (Midden-Pleistoceen). Naast deze eolische afzettingen kunnen ook hellingsafzettingen van het Quartair aanwezig zijn. Deze eolische en hellingsafzettingen is echter mogelijk afwezig.

⁴ "Geopunt Vlaanderen", geraadpleegd 7 november 2017, <http://www.geopunt.be/>.

GEON/17/12/01/8 - Digitale aanmaak

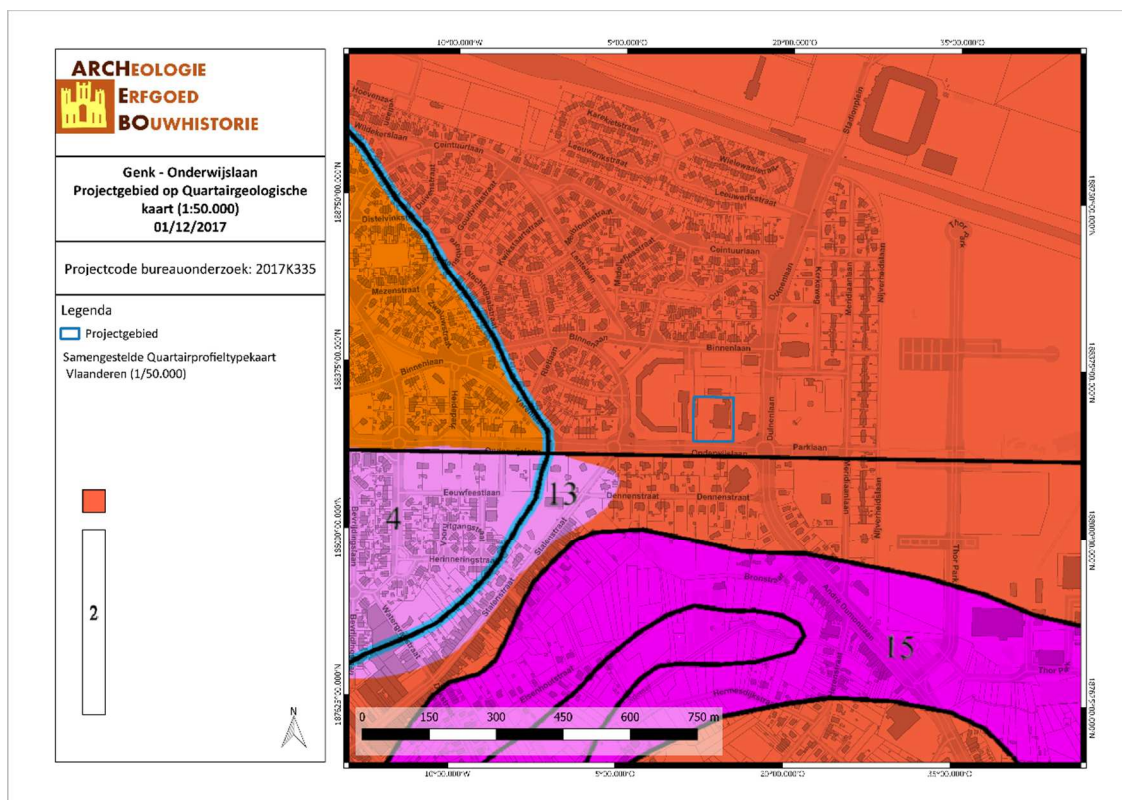
Figuur 19: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2017)

Figuur 20: Uitleg van het type 31 volgens de Quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016)

Volgens de Quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het projectgebied type 2. Type 2 verwijst naar het Lid van Zutendaal. Het is een afzetting van fluvio-glaciale grove Maasgrinden in een al dan niet aanwezige leemmatrix met weinig zand. De leemlenzen zijn plaatselijk geïntercalculeerd. De grinden zijn vermoedelijk afgezet tijdens het Cromeriaan en/of het Vroeg-Pleistoceen door een verwilderde grindrivier in een koud klimaat en later verweerd tot de Bodem van As. Hun verbreidingsgebied valt essentieel samen met een deel van het Kempisch Plateau ten oosten en in een smalle strook ten westen van de Bosbeek. Stratigrafisch komen ze in principe boven de Winterslag zanden te liggen maar meestal zijn deze laatste volledig weggeschuurd vooraleer het grindfacies afgezet geweest is. Dit lid heeft een dikte die schommelt tussen 6 en 22 m.⁵

⁵ Koen Beerten, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 26, Rekkem* (Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2005), 24.

GEON/17/12/01/9 - Digitale aanmaak

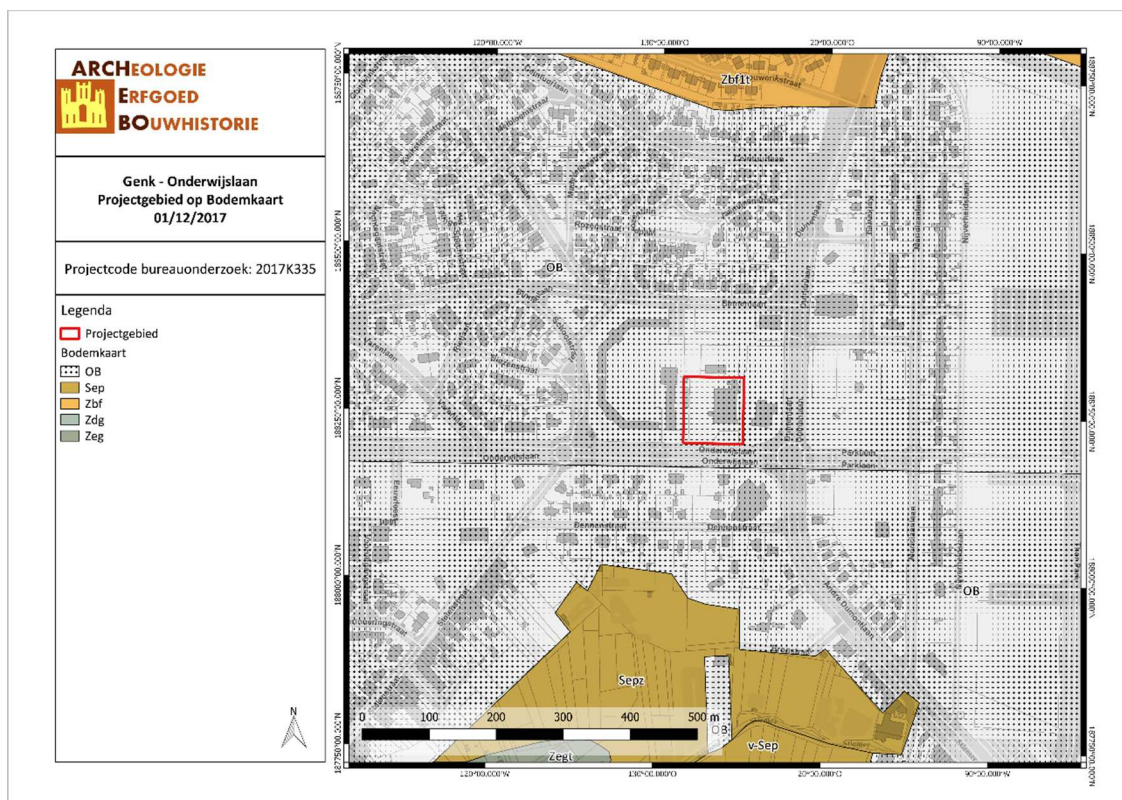
Figuur 21: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2017)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied volledig omschreven als OB (onder bebouwing). Ten zuiden komt het bodemtype Sep(z) voor en in het noorden Zbf(1t). De Sep-bodem bestaat uit matig lemig zandbodem zonder profiel. Deze bodems zijn nat en sterk gleyig met reductiehorizont. Deze natte grondwatergronden met reductiehorizont hebben roestverschijnselen welke zich aftekenen in het benedengedeelte van de humeuze bovengrond en een blauwgrijs reductiehorizont welke begint tussen 100 en 120 cm diepte.

De Zbf(1t)-bodem bestaat uit droge zandgronden met weinig duidelijk ijzer en/of humus B-horizont, met een dunne humeuze bovengrond (< 20 cm) en met een (matige) grintbijmenging (15 à 25 %). Het zijn droge Podzolen met een weinig humushoudende bouwlaad. Daaronder komt bleekgeel materiaal voor. De Podzol B bevindt zich tussen 60 en 90cm, het onderste deel is plaatselijk verkit. Roestverschijnselen komen voor tussen 90 en 120 cm.⁶

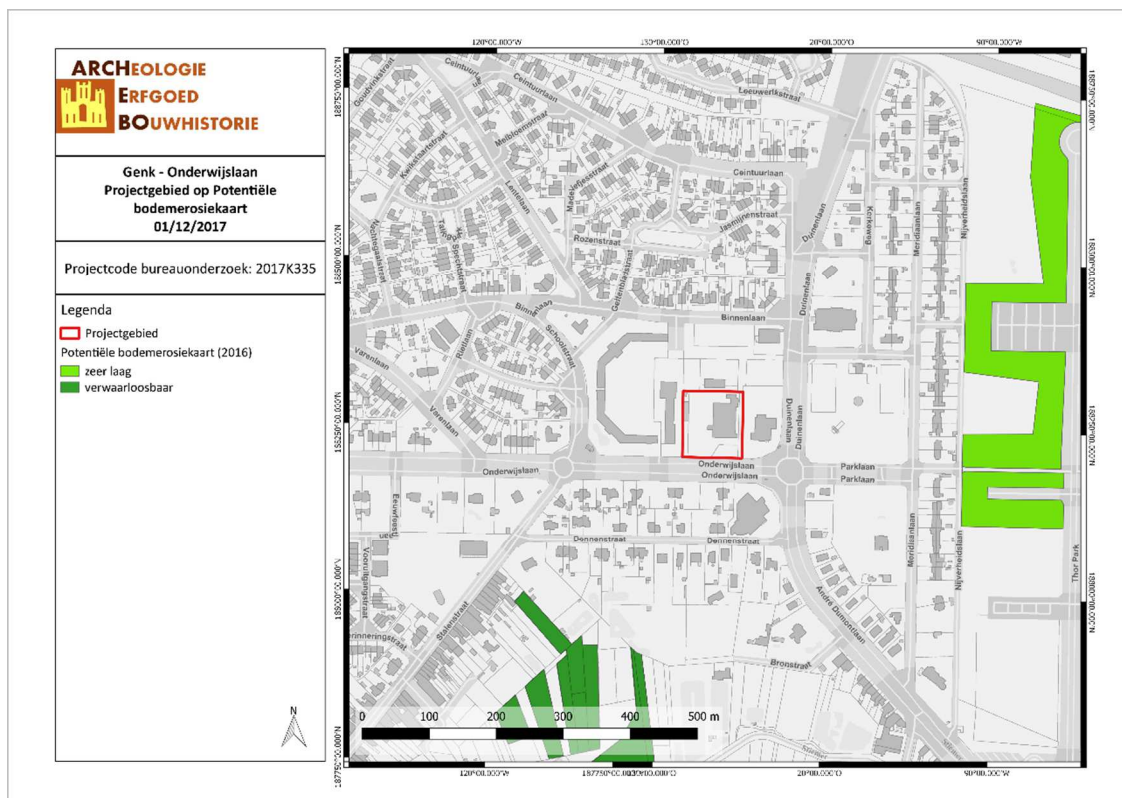
⁶ E Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000), 95, 180, 181.

GEON/17/12/01/10 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2017)

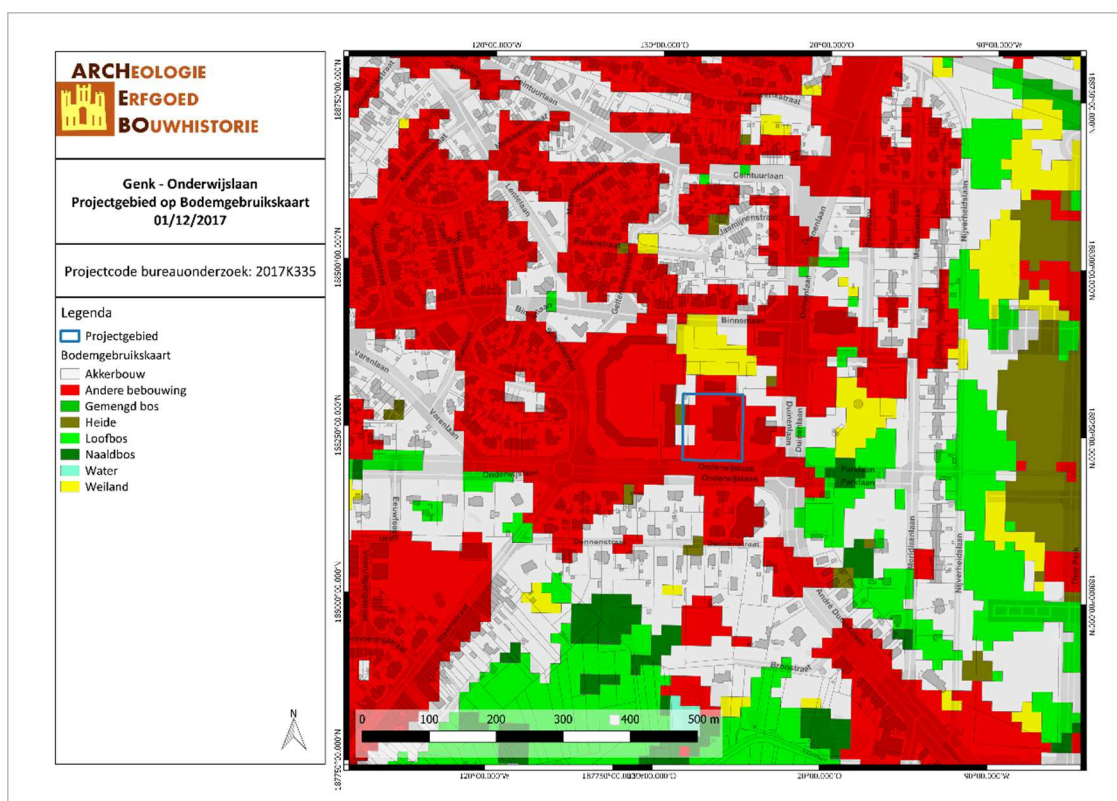
De potentiële bodemerosiekaart toont de schatting van de gemiddelde jaarlijkse bodemerosie door water en bewerking per perceel. Op de potentiële bodemerosiekaart is het projectgebied niet gekarteerd.

GEON/17/12/01/11 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2017)

Volgens de bodemgebruiksk kaart wordt het projectgebied gebruikt voor akkerbouw en bebouwing.

GEON/17/12/01/12 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruiksk kaart (Geopunt, 2017)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI) en Inventaris onroerend erfgoed

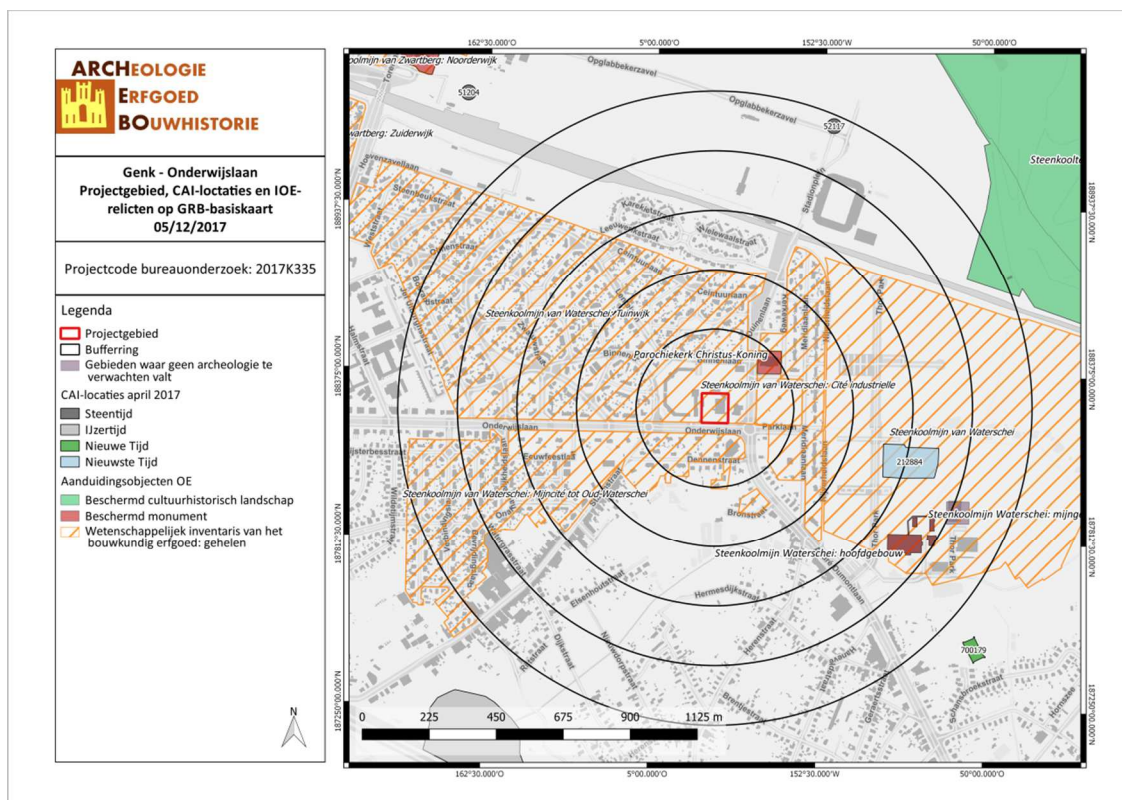
Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) toont wel 2 locaties binnen een straal van 1000 meter.

CAI locatie 52117, op ca. 1000m ten noordoosten van het plangebied, betreft een gepolijste pijlpunt dat dateert uit het Midden-Neolithicum.

CAI locatie 212884 verwijzen naar sporen die gerelateerd zijn aan de inrichting van het terrein als mijnsite, zoals: waterkanalen, treinsporen e.d..

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
52117	Losse vondst: gepolijste pijlpunt	Midden-Neolithicum
1129	Mijnsite	20 ^{ste} eeuw

Het bestaand gebouw is niet beschermd als monument maar is wel opgenomen in de wetenschappelijke bouwkundige inventaris als geheel van de Genkse cité (tuinwijk). Het gebouw staat bekend als 'De Kring', een gemeenschapshuis 'voor algemeen vermaak' ten tijde van de steenkoolproductie in de regio.

GEON/17/12/01/13 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2017)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

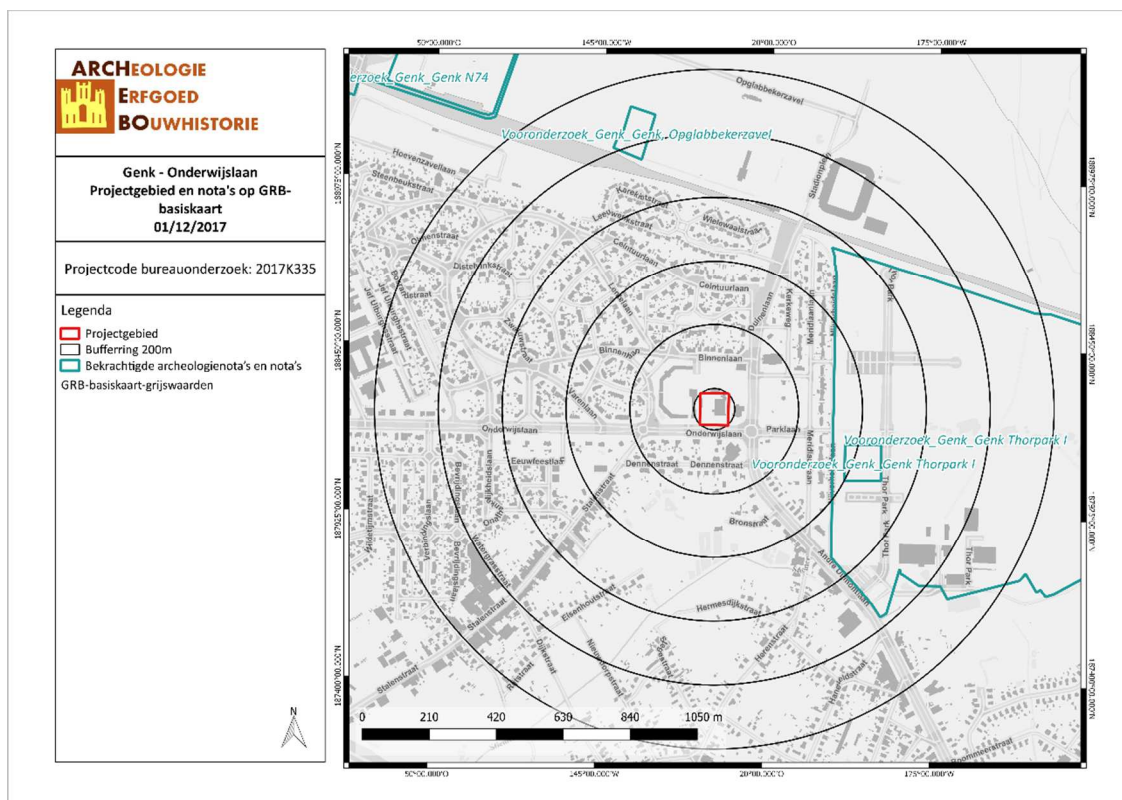
In de nabijheid van het plangebied, binnen een straal van 1000m, werden reeds drie archeologienota's uitgevoerd. Twee hiervan zijn uitgevoerd voor de site Thorpark. Uit het resultaat van het eerste bureauonderzoek kon men de aan- of afwezigheid van een waardevolle archeologische site niet voldoende argumenteren. Er kon wel worden aangetoond dat er zich ter hoogte van het plangebied archeologische sites kunnen bevinden, en dit vanaf de steentijden tot de middeleeuwen. Om een beter inzicht te krijgen in deze mogelijke sites dient verder vooronderzoek te worden uitgevoerd. Gezien de hoge kans op steentijdsites gebeurt dit in eerste instantie door middel van een landschappelijk bodemonderzoek.⁷ Bij een tweede bureauonderzoek op dezelfde site kon aangetoond worden dat er ter hoogte van het plangebied en binnen het kader van de geplande ingreep geen potentieel is op kennisvermeerdering. Dit is voornamelijk te wijten aan de nivellering van het terrein met mijnsteen. Daarbij komt ook dat de geplande ingreep eerder beperkt is qua oppervlakte, het om een langgerekte oppervlakte gaat en dat er op een deel van de geplande ingreep reeds een verharding aanwezig is die dieper reikt dan de geplande ingreep.⁸

Op basis van het bureauonderzoek, ter hoogte van de site Genk – Opglabbekeerzavel, werd vastgesteld dat er sprake was van een laag potentieel ten opzichte van prehistorische vindplaatsen en een laag potentieel ten opzichte van vindplaatsen uit overige periodes. Uit het booronderzoek bleek vervolgens dat er tot op een diepte van minstens 120cm onder het huidig maaiveld geen bewaarde moederbodem kon worden vastgesteld. Aan de hand hiervan werd gesteld dat er geen aanvullend vooronderzoek noodzakelijk was.⁹

⁷ Archeologienota Genk, Thorpark I, Verslag van Resultaten. BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 553, Bassevelde

⁸ Archeologienota Genk, Thorpark II, Verslag van Resultaten. BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 574, Bassevelde

⁹ Hoebreckx M., 2017: Archeologienota Genk – Opglabbekeerzavel. Bouw van een voetbalveld en bufferbekken. Verslag van Resultaten. Rapport 375, Tongeren

GEON/17/12/01/14 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Kaart met aanduiding van het projectgebied en bekrachtigde nota's (CAI, 2017)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie

Genk wordt voor de eerste maal als “Geneche” vermeld in een schenkingsakte die dateert van 13 december 1108. Een andere naamvariant van Genk is Geniche (1140).¹⁰ De naam komt vermoedelijk van de Germaanse persoonsnaam “Ghan” en het Latijnse achtervoegsel -acum (woonplaats) ofwel het Germaanse achtervoegsel -eck (eik). De naam Genk betekent dan ofwel woonplaats van Ghan ofwel eik van Ghan.¹¹

Geschiedenis¹²

In 1812 werden stenen bijlen en pijlpunten opgegraven in de omgeving van Genk, waaruit afgeleid kan worden dat in het neolithicum reeds enige activiteit plaatsvond op Genks grondgebied. Ca. 500 v.Chr. is een Keltische nederzetting ontstaan. Aan de bron van de Stiemerbeek zijn dan weer Vroeg-Frankische resten gevonden, zoals brandgraven met urnen. Op de plaats van de huidige Sint-Martinuskerk zijn sporen van een houten zaalkerkje gevonden die dateren van ca. 800. Genk bleef gedurende lange tijd een landelijk gehucht. De kern van Genk vormde ook het centrum voor de omliggende gehuchten Winterslag, Gelieren, Waterschei, Langerlo, Camerlo en Sledderlo.

¹⁰ “Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 395”, geraadpleegd 7 november 2017, <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=395>.

¹¹ Wikipedia, “Genk”.

¹² Wikipedia; “Genk in de tijd”, geraadpleegd 7 november 2017, https://www.genk.be/Over_Genk/Geschiedenis_van_Genk/Genk_in_de_tijd; Agentschap Onroerend Erfgoed, “Genk”, Inventaris Onroerend Erfgoed, 2017, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120894>.

In de 11de eeuw behoorde Genk en haar omgeving vermoedelijk tot het Graafschap Loon. Vanaf 1366 vormde het een deel van het Prinsbisdom Luik. Het graafschap werd geregeld onder de voet gelopen door verscheidene legers. Genk ging grote leningen aan met Bilzen, Maastricht en zelfs Roermond om de legers op doortocht hoge geldbedragen te betalen om zo haar inwoners te beschermen tegen hun geweld. De leningen konden slechts moeilijk afbetaald worden, door de snelle opeenvolging van doortrekkende legers waardoor dikwijls Genkse burgers werden opgesloten tot de verschuldigde geldsom betaald was. Documenten uit de 15de tot 18de eeuw (in het stadsarchief van Genk) getuigen van deze gebeurtenissen.

In de 17de eeuw werden verschillende schansen aangelegd, waar de bevolking zich kon terugtrekken wanneer vreemde troepen door het land trokken. Een beruchte slag in de geschiedenis van de gemeente Genk is de Slag van Sint-Nicolaasdag in 1648. Deze vond plaats tussen burgersoldaten en Lotharingse troepen op de Donderslagse Heide ten noorden van de stad Genk. Toen Genk in 1753 in leen werd gegeven, was De Grady De Groenendaal de eerste heer. Rond deze periode waren ook de beruchte bokkenrijders actief die o.a. het Genks grondgebied teisterden. Op het einde van de 18de eeuw werd Genk ook wel Heilig Genk genoemd, omdat de Gekenaren hun priesters lieten onderduiken. Hoewel Genk in de 19de eeuw een zeer sterke toename aan industrialisatie kent, blijft het landelijk karakter van de regio bewaard. Door de massale immigratie in de loop van de 20ste eeuw kende Genk een zeer sterke groei. Op 2 augustus 1901 ontdekte professor André Dumont een steenkoollaag in het nabijgelegen dorp As. Het jaar daarop werd in Genk eveneens steenkool aangetroffen. Daaropvolgend werden drie steenkoolmijnen opgericht op het Genks grondgebied. Tussen 1920 en 1930 steeg het bevolkingsaantal zeer sterk. De nieuwe inwoners waren voornamelijk mijnarbeiders. Immigranten kwamen uit Polen, Oekraïne, Italië, Griekenland, Spanje, Portugal, Turkije en Marokko, tijdens de drie immigratiegolven (1920-1930, na 1930 en vanaf 1964).

Tot de eerste helft van de 20ste eeuw was Genk een kerndorp gelegen bij de weg tussen Hasselt en Maaseik. Tot 1910 speelden de Sint-Martinuskerk en het dorp een centraliserende rol op deze gehuchten. Tijdens de eerste economische expansie, met de oprichting van de drie steenkoolmijnen, volgde de decentralisatie. In 1944 werd de kern van het dorp Genk haast geheel vernield door een verkeerd uitgevoerd Amerikaans bombardement. Het vroegere stratenpatroon werd deels bewaard, de oorspronkelijke landelijke vakwerkarchitectuur is bijna helemaal verdwenen op een aantal versteende, langgestrekte hoeves na. Na WO II volgde een tweede economische expansie, waarin volledig nieuwe wijken met een eigen parochiekerk zijn ontstaan. Het gaat om de wijken Bokrijk-Boxbergheide, Bret-Gelieren, Termien en Park van Genk. De jaren '60 was echter een crisisperiode voor de steenkoolnijverheid. De mijnen werden achtereenvolgens in 1966, 1987 en 1988 gesloten. Dankzij de ligging nabij Hasselt en langs het Albertkanaal vestigden zich toch grote bedrijven in Genk en in 1966 ontstonden twee industrieterreinen, één in Genk-Noord en één in Genk-Zuid.

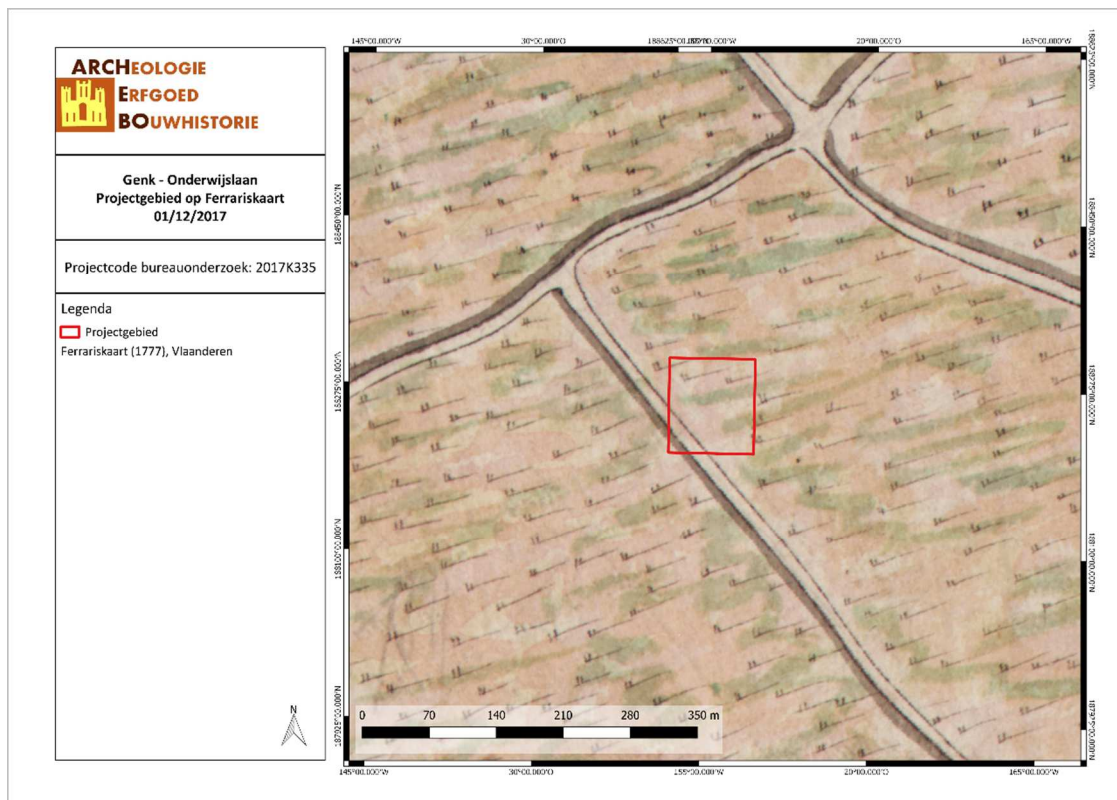
3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk

Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn. Op de Ferrariskaart is te zien dat het terrein binnen het projectgebied aangeduid is als heide. In de zuidwestelijke hoek doorkruist een toenmalige weg het projectgebied.

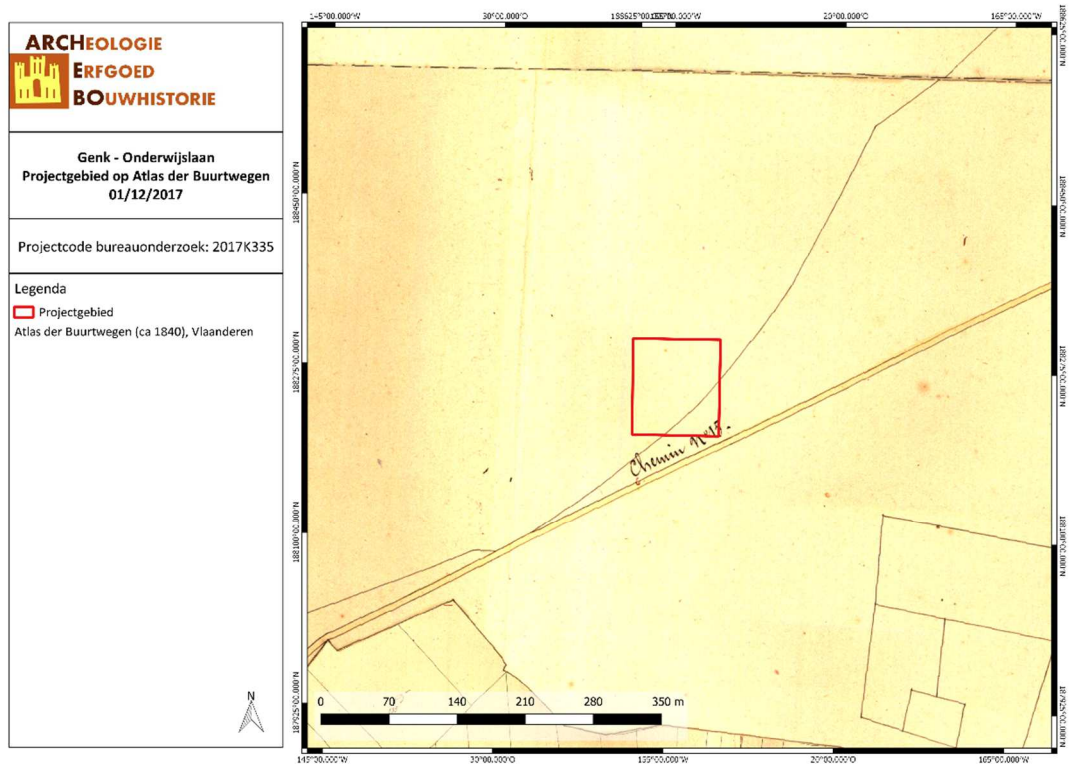

GEON/17/12/01/15 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2017)

De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De wetgever wilde in 1841 ondubbelzinnig aanduiden welke kleine wegen een openbaar karakter hadden. Bedoeling was dus een inventarisatie te maken van alle "openbare" wegen en "private wegen met openbare erfdiensbaarheid". De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Voetwegen zijn smalle wegen (soms maar 1 meter breed) en de bedding behoort gewoonlijk toe aan de aangelanden. In de periode 1843-1845 werden voor alle gemeenten leggers, openbare registers, van de buurtwegen opgemaakt. Deze zijn de geschiedenis ingegaan als Atlassen der Buurtwegen. Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹³ De Atlas der Buurtwegen geeft een andere situatie weer dan de kaart van Ferraris. De toenmalige weg is verdwenen. Net ten zuiden van het projectgebied loopt nu een nieuwe weg: 'Chemin nr.15'. Deze weg heeft nu een ZW-NO oriëntatie. Ook hier is het projectgebied onbebouwd.

¹³ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2017, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

GEON/17/12/01/16 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2017)

De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). De Belgische overheid zag voor zichzelf geen taak weggelegd om de kadastergegevens in plannen om te zetten, maar hoopte dat anderen deze taak op zich zouden nemen. In 1836 kreeg Vandermaelen toelating om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen. Dit resulteerde in de topografische kaart "Carte topographique de la Belgique", gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal 1 : 20.000. Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778.¹⁴ De kaart van Vandermaelen toont dezelfde situatie als de Atlas der Buurtwegen.

¹⁴ Wikipedia, "Vandermaelenkaarten", online encyclopedie, *Wikipedia*, geraadpleegd 7 december 2016, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vandermaelenkaarten>.

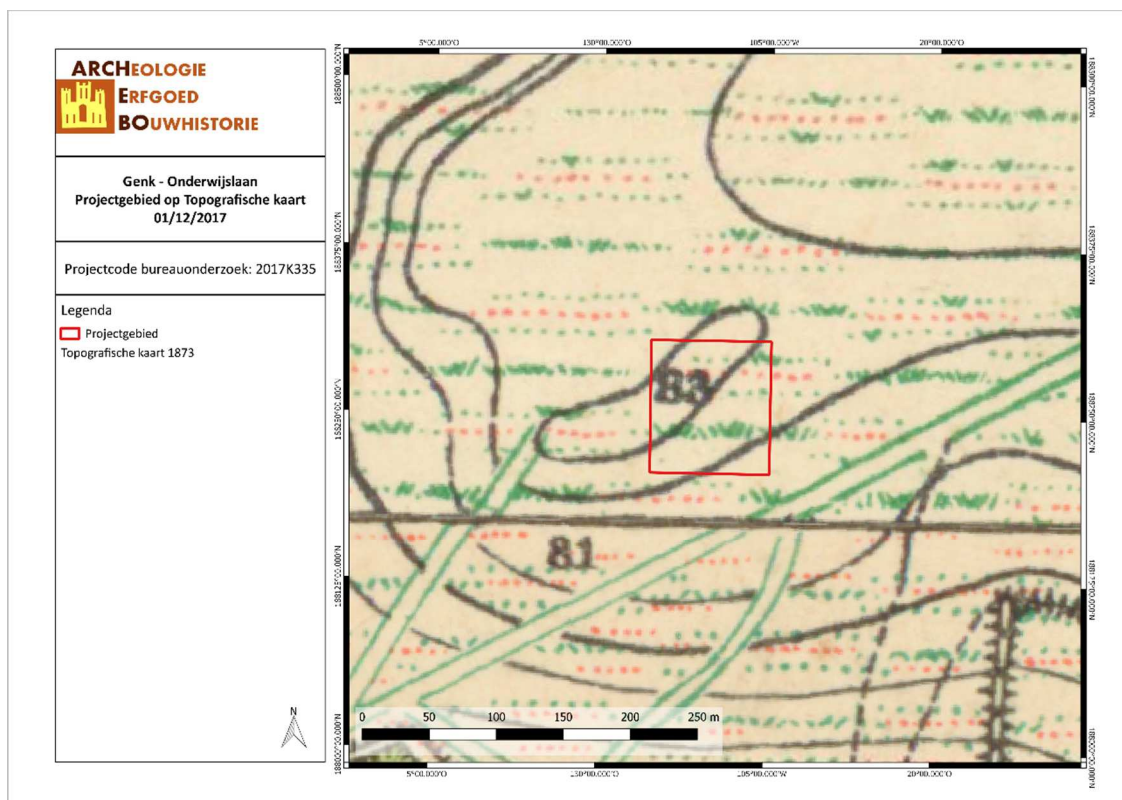

GEON/17/12/01/17 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2017)

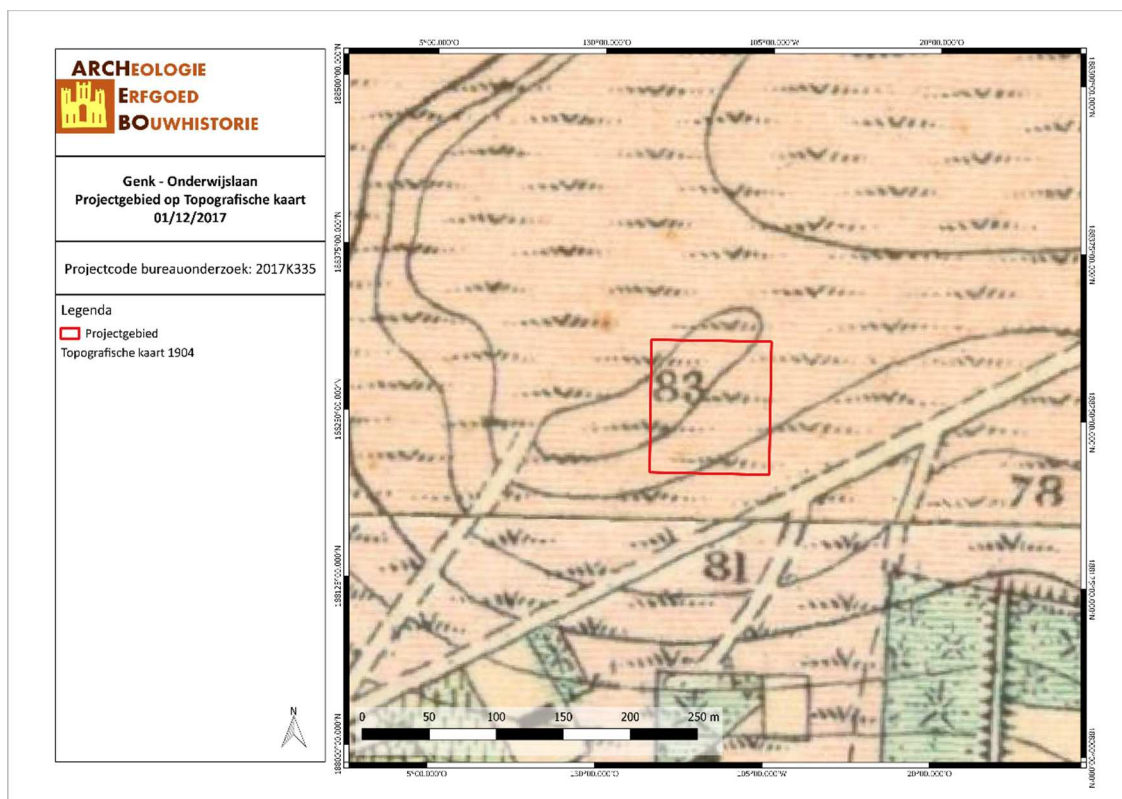
De topografische kaarten van 1873 en 1904 geven een onveranderde situatie weer t.o.v. de voorgaande historische kaarten. Het terrein binnen het plangebied is onbebouwd en ingenomen door heide of grasveld. Ten zuiden loopt nog steeds de weg met een ZW-NO oriëntatie. Tussen 1904 en 1939 verandert de situatie drastisch. Zowel binnen het plangebied als de ruimere omgeving errond. Vanaf de topografische kaart van 1939 verschijnen er in de omgeving tal van nieuwe wegen en is er een gebouw aanwezig. Deze situatie blijft tot op heden onveranderd. Ook de luchtfoto's die beschikbaar zijn vanaf 1971 geven deze situatie weer.

De drastische verandering van het gebied gaat gepaard met het oprichten en in gebruik nemen van de mijnsite van Waterschei, op slechts ca. 300m van het plangebied. Deze mijnactiviteit eiste heel wat nieuwe infrastructuur (wegen, treinsporen, gebouwen,...) die het uitzicht, en het gebruik, van het omliggende gebied heel sterk beïnvloedde en veranderde. Ook binnen het projectgebied had dit zijn weerslag. Hier werd een nieuw gebouw opgericht dat gekend staat als 'De Kring'. Dit gebouw is dan ook vanaf de topografische kaart van 1939 weergegeven.

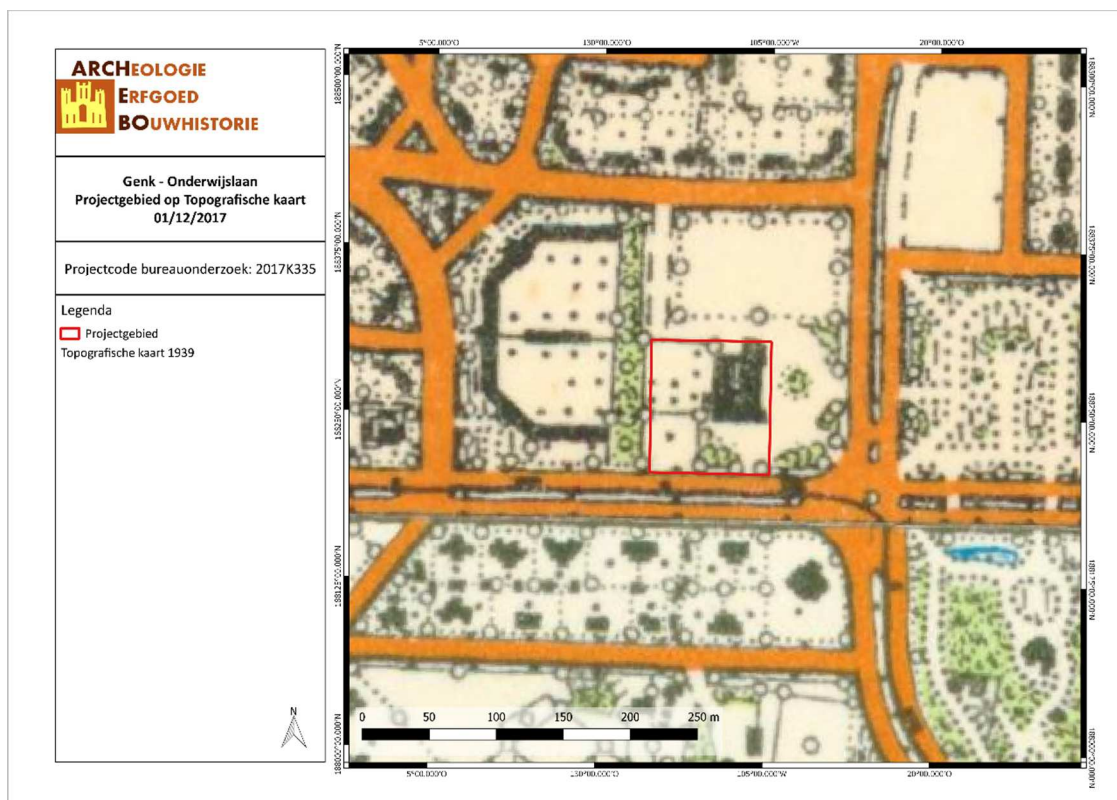
GEON/17/12/01/18 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Geopunt, 2017)

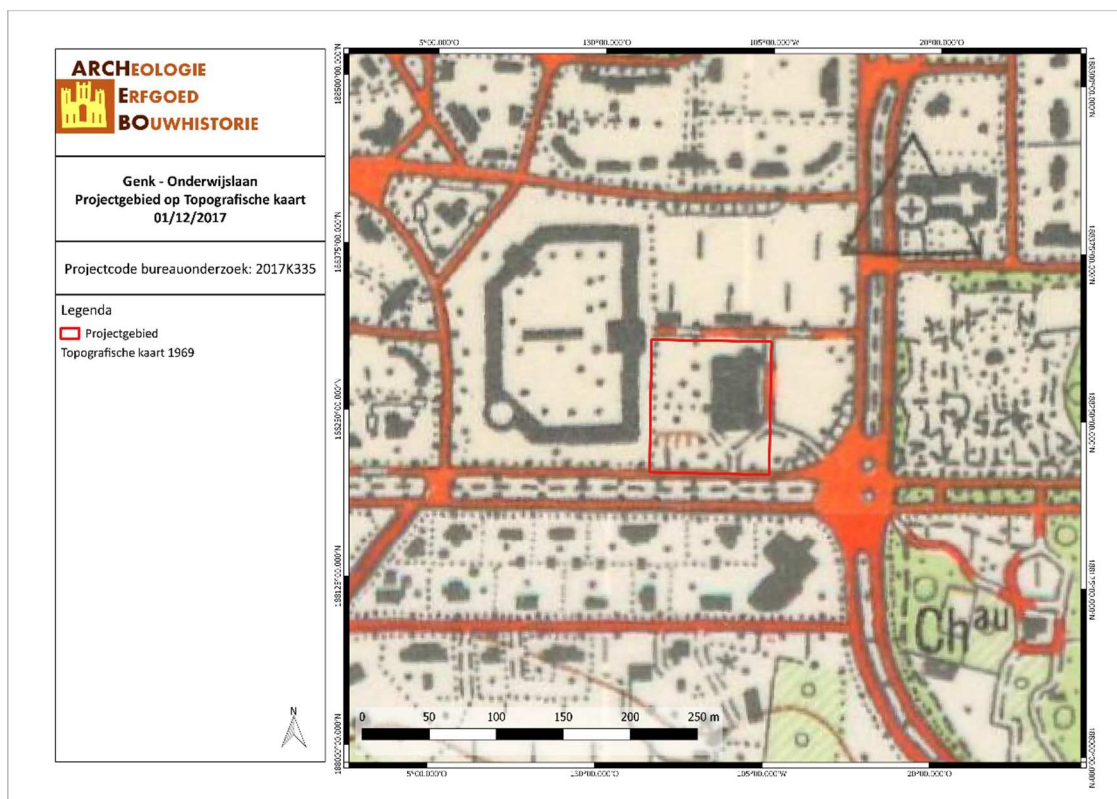
GEON/17/12/01/19 - Digitale aanmaak

Figuur 31: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1904 (Geopunt, 2017)

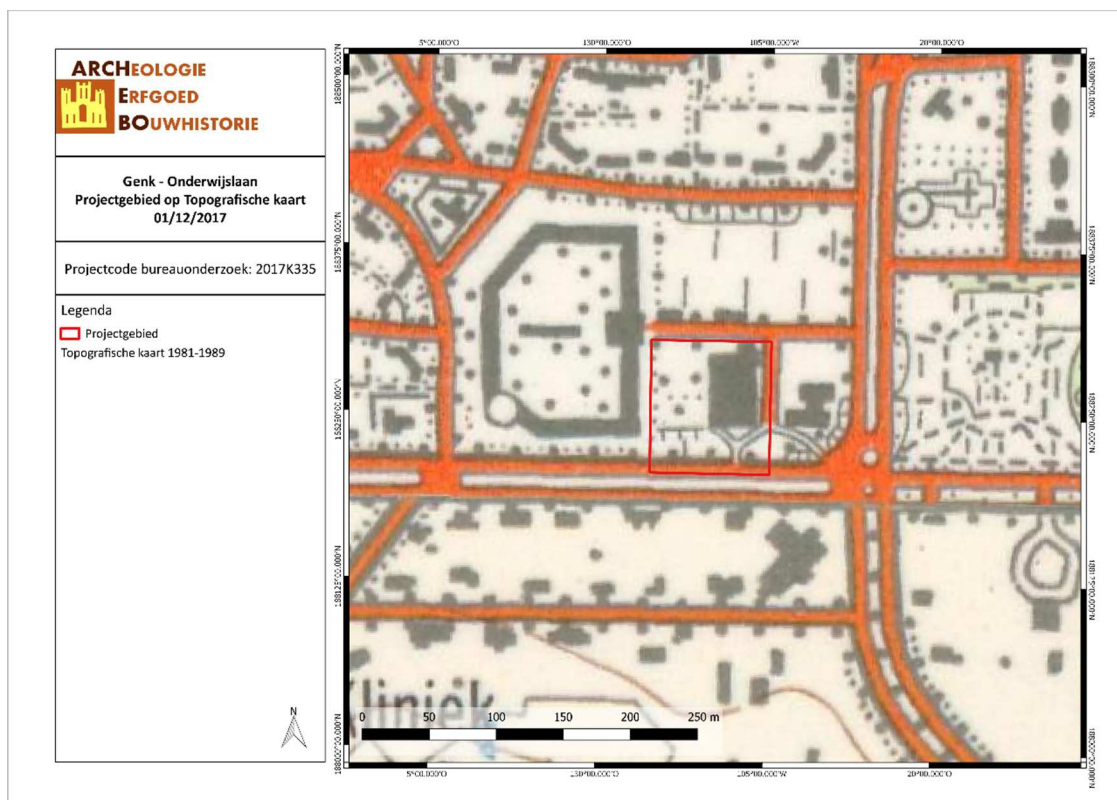
GEON/17/12/01/20 - Digitale aanmaak

Figuur 32: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1939 (Geopunt, 2017)

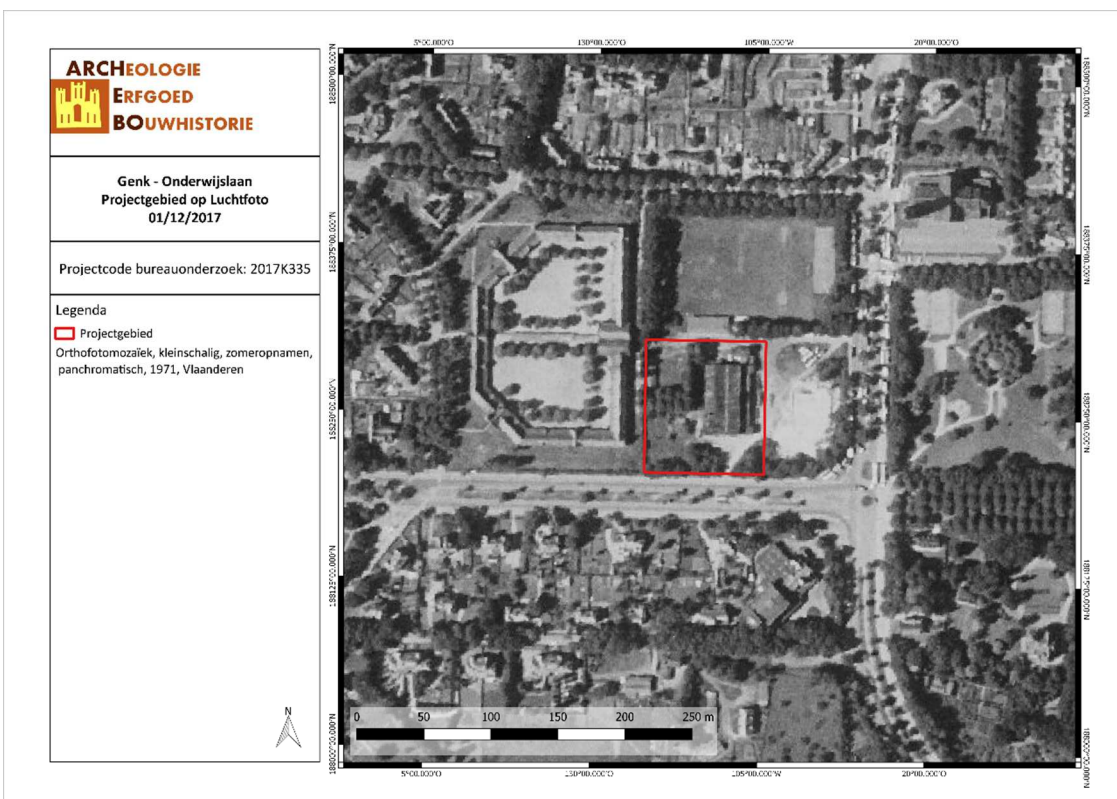
GEON/17/12/01/21 - Digitale aanmaak

Figuur 33: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1969 (Geopunt, 2017)

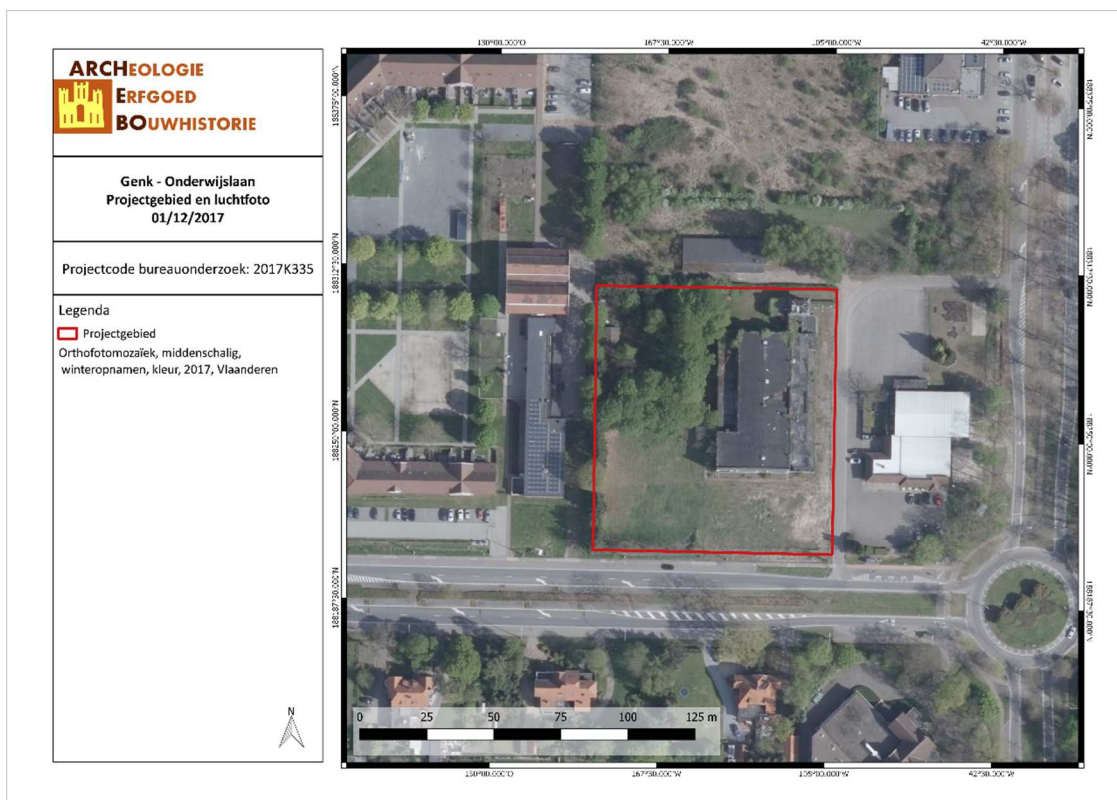
GEON/17/12/01/22 - Digitale aanmaak

Figuur 34: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1981-1989 (Geopunt, 2017)

GEON/17/12/01/23 - Digitale aanmaak

Figuur 35: Situering van het projectgebied op de orthofoto 1971 (Geopunt, 2017)

GEON/17/12/01/24 - Digitale aanmaak

Figuur 36: Situering van het projectgebied op de orthofoto 2017 (Geopunt, 2017)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan achterhaald worden dat het terrein onbebouwd geweest is vanaf het laatste kwart van de 18de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw. Pas op de topografische kaart van 1939 verschijnt de huidige bebouwing binnen het projectgebied. Het gebouw is opgericht in verband met het openen van de mijnsite van Waterschei. Het is echter niet uit te sluiten dat er in de voorafgaande periode (vóór het laatste kwart van de 18de eeuw) bebouwing aanwezig was. Hiervoor is er geen kaartmateriaal voorhanden.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich 2 archeologische waarden binnen een straal van 1000 m. Het betreft een losse vondst uit het Midden-Neolithicum, m.n. een gepolijste pijlpunt, en sporen die gerelateerd zijn aan de inrichting van het terrein als mijnsite, zoals: waterkanalen, treinsporen e.d.

Volgens het Digitaal Hoogtemodel is het projectgebied gelegen op een uitloper van het Kempisch Plateau, maar men kan niet echt zeggen dat het projectgebied gelegen is op de zgn. gradiëntzone. Ook de dichtstbijzijnde waterloop 'Stierner' stroomt op meer dan 400m van het plangebied. Hierdoor is het weinig waarschijnlijk dat er binnen het projectgebied steentijd artefactensites aangetroffen kunnen worden, al is dit niet volledig uit te sluiten. Potentiële sporen kunnen zover teruggaan als de Metaaltijden.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen staat het projectgebied gekarteerd als bebouwde zonde (OB). Ten zuiden komt het bodemtype Sep(z) voor en in het noorden Zbf(1t).

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van NV Bormans-Colson een archeologienota opgemaakt voor de ontwikkeling op de percelen 827E229, 827F229, 827K229 en 827L229. Het betreft de renovatie van het bestaand gebouw. Daarnaast zal aan de straatzijde een nieuwe vleugel opgetrokken worden die deel zal uitmaken van het nieuwe appartementsgebouw. In totaal worden 21 appartementen voorzien en in het centrum van het bestaand gebouw wordt een binnentuin ingepland. De huidige kelders blijven behouden en zullen verder uitgebreid worden. Langsheen de Onderwijslaan wordt een parking voorzien.

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het projectgebied onbebouwd geweest is tot het begin van de 20ste eeuw. Vanaf 1939 is op cartografisch materiaal reeds de huidige situatie te zien.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er zo goed als geen bebouwing aanwezig was binnen het projectgebied. Pas vanaf het begin van de 20ste eeuw verschijnt de eerste bebouwing.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich 2 archeologische waarden binnen een straal van 1000 m. Het betreft een losse vondst uit het Midden-Neolithicum, m.n. een gepolijste pijlpunt, en sporen die gerelateerd zijn aan de inrichting van het terrein als mijnsite, zoals: waterkanalen, treinsporen e.d..

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat het terrein onbebouwd geweest is vanaf het laatste kwart van de 18de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw. Pas op de topografische kaart van 1939 verschijnt de huidige bebouwing binnen het projectgebied. Dit sluit echter niet uit dat er in de voorafgaande periode (vóór het laatste kwart van de 18de eeuw) bebouwing aanwezig was. Hiervoor is er geen kaartmateriaal voorhanden.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Het onderzoek toonde aan dat het plangebied waardevolle archeologische resten zou kunnen bevatten, waarbij het vermoedelijk zou handelen om artefactvondsten en/of grondsporen en artefacten, gelinkt aan activiteit uit de Metaaltijden tot de Nieuwe Tijd. Op basis van de geografische ligging en de te grote afstand tot een waterloop is het weinig waarschijnlijk dat er binnen het projectgebied steentijd artefactensites aangetroffen kunnen worden, al is dit niet volledig uit te sluiten.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Verwacht wordt dat de bodem verstoord is ter hoogte van het huidige gebouw, aangezien zich onder het gebouw enkele kelders bevinden met een diepte van ca. 3,30m en kruipkelders met een diepte van ca. 1m. Toekomstige verstoringen zijn te verwachten onder de nieuwe (zuidelijke) vleugel en de westelijke vleugel door de aanleg van een diepere kelder en een ondergrondse parking.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Op het terrein wordt door de opdrachtgever het bestaand gebouw gerenoveerd. Daarnaast zal aan de straatzijde een nieuwe vleugel opgetrokken worden die deel zal uitmaken van het nieuwe appartementsgebouw. In totaal worden 21 appartementen voorzien en in het centrum van het bestaand gebouw wordt een binnentuin ingepland. De huidige kelders blijven behouden en zullen verder uitgebreid worden (tot op een diepte van 3,30m). Langsheen de Onderwijslaan wordt een parking voorzien. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 8 835 m².

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich 2 archeologische waarden binnen een straal van 1000 m. Het betreft een losse vondst uit het Midden-Neolithicum, m.n. een gepolijste pijlpunt, en sporen die gerelateerd zijn aan de inrichting van het terrein als mijnsite, zoals: waterkanalen, treinsporen e.d..

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat het terrein onbebouwd geweest is vanaf het laatste kwart van de 18de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw. Pas op de topografische kaart van 1939 verschijnt de huidige bebouwing binnen het projectgebied.

Op de bodemkaart staat het projectgebied gekarteerd als bebouwde zone (OB). Ten zuiden komt het bodemtype Sep(z) voor en in het noorden Zbf(1t).

Volgens het Digitaal Hoogtemodel is het projectgebied gelegen op een uitloper van het Kempisch Plateau, maar men kan niet echt zeggen dat het projectgebied gelegen is op de zgn. gradiëntzone. Ook de dichtstbijzijnde waterloop 'Stierner' stroomt op meer dan 400m van het plangebied. Hierdoor is het weinig waarschijnlijk dat er binnen het projectgebied steentijd artefactensites aangetroffen kunnen worden, al is dit niet volledig uit te sluiten.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Op het terrein wordt door de opdrachtgever het bestaand gebouw gerenoveerd. Daarnaast zal aan de straatzijde een nieuwe vleugel opgetrokken worden die deel zal uitmaken van het nieuwe appartementsgebouw. In totaal worden 21 appartementen voorzien en in het centrum van het bestaand gebouw wordt een binnentuin ingepland. De huidige kelders blijven behouden en zullen verder uitgebreid worden. Langsheen de Onderwijslaan wordt een parking voorzien.

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat het terrein onbebouwd geweest is vanaf het laatste kwart van de 18de eeuw tot het begin van de 20ste eeuw. Pas op de topografische kaart van 1939 verschijnt de huidige bebouwing binnen het projectgebied.

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich 2 archeologische waarden binnen een straal van 1000m.

GEON/17/12/01/25 - Digitale aanmaak

Figuur 37: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2017)

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties:

- Agentschap Onroerend Erfgoed. "Genk". Inventaris Onroerend Erfgoed, 2017.
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120894>.
- Beerten, Koen. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 26, Rekkem*. Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2005.
- "Genk in de tijd". Geraadpleegd 7 november 2017.
https://www.genk.be/Over_Genk/Geschiedenis_van_Genk/Genk_in_de_tijd.
- Geopunt Vlaanderen. "Atlas der Buurtwegen". Geraadpleegd 2 januari 2017.
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.
- "Geopunt Vlaanderen". Geraadpleegd 7 november 2017. <http://www.geopunt.be/>.
- Lambot, Philippe. "Waterpassingsnetten". Nationaal Geografisch Instituut, 2004.
<http://www.ngi.be/Common/articles/G/waterpassingsnetten.pdf>.
- "Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 395". Geraadpleegd 7 november 2017.
<http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=395>.
- Van Ranst, E, en C Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.
- Wikipedia. "Genk". *Wikipedia*. Geraadpleegd 7 november 2017.
<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Genk&oldid=50116577>.
- . "Vandermaelenkaarten". Online encyclopedie. *Wikipedia*. Geraadpleegd 7 december 2016.
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Vandermaelenkaarten>.
- Hoebreckx M., 2017: Archeologienota Genk – Opglabbekeerzavel. Bouw van een voetbalveld en bufferbekken. Verslag van Resultaten. *Rapport 375*, Tongeren
- Hoebreckx M., 2017: Archeologienota Genk – Opglabbekeerzavel. Bouw van een voetbalveld en bufferbekken. Programma van Maatregelen. *Rapport 375*, Tongeren
- Archeologienota Genk, Thorpark I, Verslag van Resultaten. *BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 553*, Bassevelde
- Archeologienota Genk, Thorpark I, Programma van maatregelen. *BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 553*, Bassevelde
- Archeologienota Genk, Thorpark II, Verslag van Resultaten. *BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 574*, Bassevelde
- Archeologienota Genk, Thorpark II, Programma van maatregelen. *BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 574*, Bassevelde

Online bronnen:

- "Ferraris_maps_legend.png (PNG-afbeelding, 1223 × 3986 pixels)". Geraadpleegd 14 februari 2017.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/83/Ferraris_maps_legend.png.
- Geopunt Vlaanderen. "Atlas der Buurtwegen". Geraadpleegd 2 januari 2017.
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.
- "Naamkunde. Jaargang 19 · dbnl". Geraadpleegd 16 maart 2017.
http://www.dbnl.org/tekst/_naa002198701_01/_naa002198701_01_0004.php
- "Popp-kaarten". Geraadpleegd 2 januari 2017. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Popp-kaarten>.

“Vandermaelenkaarten”. Online encyclopedie. *Wikipedia*. Geraadpleegd 7 december 2016.
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Vandermaelenkaarten>.

Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, op:
<http://aardrijkskunde.dbz.be/graad3/oostende/overzicht.pdf>, laatst geraadpleegd op 1 december 2017

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.....	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017).....	6
Figuur 4: Bestaande toestand onderzoeksgebied (Geopunt, 2017).....	8
Figuur 5: Huidige toestand van het terrein (Google Streetview, 2013)	8
Figuur 6: Huidige toestand van het gebouw (IOE, 2015).....	9
Figuur 7: 'De Kring' in vroegere tijden (http://www.mijndepot.be/content.php?hmlD=1836&smlD=1565)	9
Figuur 8: Bestaande kelders en kruipkelders (Cocoon Architecten, 2017).....	10
Figuur 9: Nieuwe toestand (Cocoon Architecten, 2017)	11
Figuur 10: Doorsnede nieuwe toestand (Cocoon Architecten, 2017)	11
Figuur 11: Doorsnede nieuwe toestand (Cocoon Architecten, 2017)	12
Figuur 12: Ondergrondse parking en kelder (Cocoon Architecten, 2017).....	12
Figuur 13: Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2017)	13
Figuur 14: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2017).....	15
Figuur 15: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2017)	15
Figuur 16: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2017)	16
Figuur 17: Het onderzoeksgebied aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2017)	16
Figuur 18: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2017)	17
Figuur 19: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2017)	18
Figuur 20: Uitleg van het type 31 volgens de Quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016)	18
Figuur 21: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2017)	19
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2017)	20
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2017).....	20
Figuur 24: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2017).....	21
Figuur 25: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2017)	22
Figuur 26: Kaart met aanduiding van het projectgebied en bekrachtigde nota's (CAI, 2017)	23
Figuur 27: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2017).....	25
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2017).....	26
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2017)	27
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Geopunt, 2017)	28
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1904 (Geopunt, 2017)	28
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1939 (Geopunt, 2017).....	29
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1969 (Geopunt, 2017).....	29
Figuur 34: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1981-1989 (Geopunt, 2017)..	30
Figuur 35: Situering van het projectgebied op de orthofoto 1971 (Geopunt, 2017)	30
Figuur 36: Situering van het projectgebied op de orthofoto 2017 (Geopunt, 2017)	31
Figuur 37: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2017)	34

7 PLANNENLIJST

GEON/17/12/01/1 - Digitale aanmaak	6
GEON/17/12/01/2 - Digitale aanmaak	6
GEON/18/01/09/3 - Digitale aanmaak	13
GEON/17/12/01/4 - Digitale aanmaak	15
GEON/17/12/01/5 - Digitale aanmaak	15
GEON/17/12/01/6 - Digitale aanmaak	16
GEON/17/12/01/7 - Digitale aanmaak	17
GEON/17/12/01/8 - Digitale aanmaak	18
GEON/17/12/01/9 - Digitale aanmaak	19
GEON/17/12/01/10 - Digitale aanmaak	20
GEON/17/12/01/11 - Digitale aanmaak	20
GEON/17/12/01/12 - Digitale aanmaak	21
GEON/17/12/01/13 - Digitale aanmaak	22
GEON/17/12/01/14 - Digitale aanmaak	23
GEON/17/12/01/15 - Digitale aanmaak	25
GEON/17/12/01/16 - Digitale aanmaak	26
GEON/17/12/01/17 - Digitale aanmaak	27
GEON/17/12/01/18 - Digitale aanmaak	28
GEON/17/12/01/19 - Digitale aanmaak	28
GEON/17/12/01/20 - Digitale aanmaak	29
GEON/17/12/01/21 - Digitale aanmaak	29
GEON/17/12/01/22 - Digitale aanmaak	30
GEON/17/12/01/23 - Digitale aanmaak	30
GEON/17/12/01/24 - Digitale aanmaak	31
GEON/17/12/01/25 - Digitale aanmaak	34